

VIDYA VIKAS MANDAL'S
ARTS & COMMERCE COLLEGE,
AKKALKUWA
DIST. NANDURBAR (260050)

2.3.1

Student Centric
Methods

Vidya Vikas Mandal's

ARTS & COMMERCE SENIOR, ARTS Jr. COLLEGE, AKKALKUWA

Tal. Akkalkuwa Dist. Nandurbar (M.S.) Pin- 425415

Ph.- (02567) 252357 Fax.- (02567) 252357

Email- asp_principal@rediffmail.com, website- accakw.vidyavikasmandal.in

Established- Senior College- 26 Aug. 1991

Junior College- 2003-04, Index No.- J.19.01.010, U-Dise No. 27010500113

Out No.-

Date-

Declaration

This is to inform that information, reports, true copies of the supporting documents, numerical data etc. submitted/ presented in this file is verified by Internal Quality Assurance Cell (IQAC) and is correct as per the records. This declaration is for the purpose of NAAC Accreditation of HEI for Third Cycle period 2018-19 to 2022-23.

Date: 08-02-2024

Place: Akkalkuwa

PRINCIPAL

**V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar**

**IQAC Co-ordinator
V.V.M.'s, Arts & Commerce
College, Akkalkuwa
Dist. Nandurbar**

Vidya Vikas Mandal's

ARTS & COMMERCE SENIOR, ARTS Jr. COLLEGE, AKKALKUWA

Tal. Akkalkuwa Dist. Nandurbar (M.S.) Pin- 425415

Ph.- (02567) 252357 Fax.- (02567) 252357

Email- asp_principal@rediffmail.com, website- accakw.vidyavikasmandal.in

Established- Senior College- 26 Aug. 1991

Junior College- 2003-04, Index No.- J.19.01.010, U-Dise No. 27010500113

Out No.-

Date-

Table of Contents

1. Introduction
2. Student-centric methods
3. Study Tours
4. NSS
5. Yuvati Sabha
6. Use of ICT Tools
7. Virtual Classroom
8. Google Classroom
9. Google Meet/ Zoom Meet
10. YouTube channel

1. Introduction

2.3.1 Student-centric methods, such as experiential learning, participative learning and problem-solving methodologies are used for enhancing learning experiences using ICT tools.

- Response: Through effective curriculum implementation and a student-cantered teaching and learning process, the Institute strives to guarantee students' holistic development. To ensure effective learning and to make learning more student-cantered, college departments frequently employ the following strategies:
- Experiential learning: The best teacher is a personal experience. With this in mind, all departments of Geography and Commerce departments try to improve the curriculum by utilizing the strategy for experiential teaching and learning. The following points illustrate this.
  - ❖ Through industry training, field trips, study tours, and project work, the Institute focuses on the methodology of experiential learning.
  - ❖ Students learn through observation and interaction during study tours, which are organized by various departments.
  - ❖ Participation by students on the committees that plan a variety of events, such as Constitution Day, Democracy (lokshahi) Week, National Voters Day, Women's Day, English Day, Geography Day, Marathi Bhasha Pandharwada (Marathi Language Fortnight), and so forth.
- On the occasion of Marathi and Hindi Days, departments organize poster and model presentation competitions for students.
- **Participative learning:**
- This is the smartest understudy-driven learning technique, in which understudies effectively participate in exercises that make hypothetical information more grounded as per the present-day need that assists them with extending their comprehensive and life-acquiring abilities.
  - Class seminars
  - Group discussions
  - Participation in debates
  - Quiz method
  - Drama/Mimes
  - Field visits/Industrial visits/Survey etc.

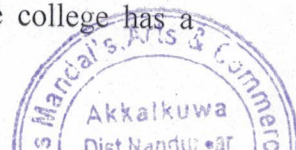

- Research projects
- Essay Competition
- GPS Mapping

➤ **Problem-Solving Method:**

Methods for solving problems aim to teach students responsibility, resolve conflicts, and find solutions. They encourage scientific temperament, creativity, and critical thinking.

- ICT Tools: The use of computer-based communication, such as animations, presentations, videos, etc., in the classroom instructional process is referred to as the "integration of ICT in education." Our college teachers successfully incorporate ICT tools and methods into their daily classrooms to fulfil our commitments to prepare our students for the digital age. In order to create an effective teaching and learning environment, the college provides ICT facilities.
- One well-equipped Conference/ Seminar Hall has sufficed the needs of showcasing in accordance with the latest technology, the Mike system are used as multimedia teaching aids and OHP is fitted in the seminar hall.
- Teachers and mentors at the college have successfully conducted online lectures and counselling sessions to address complaints about the admissions process and online exams during the unprecedented COVID-19 pandemic. The college's academic calendar was created in accordance with university and central/state government guidelines.
- The majority of departments have access to the internet and wireless connections. Library to make full use of the resources and enhance the teaching and learning process.
- To improve teaching and learning, the college organizes national and international conferences, webinars, workshops, and guest lectures on important topics and cutting-edge approaches to major subjects.
- Notes, MCQs, and experiment plans made by faculty are shared by several faculty members via a WhatsApp group and uploaded to faculty-created YouTube and Google classroom etc.
- In order to improve online instruction and learning, the college has a Google Meet subscription.

- Many teachers in college have their own YouTube channel and
- Faculty use and develop e-resources in the form of PowerPoint presentations, MOODLE, ZOOM, etc.

PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akalkuwa Dist. Nandurbar

वि वि मंडळाचे

कला वाणिज्य महाविद्यालय अक्कलकुवा जि. नंदुरबार

भूगोल विभाग

प्रात्यक्षिक परीक्षा -2022-23

मांगीतुंगी- सापुतारा-सप्तशृंगी गढ दर्शन भौगोलिक सहलीचा
अहवाल

क. ब. चौ उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठास सादर

सादर करता/कर्ती विध्यार्थ्यांचा नावे

नाव

वर्ग - एस वाय बी ए /टी वाय बी ए

परीक्षा बैठक क्रमांक

--	--	--	--	--	--

29/3/23
-• भूगोल शास्त्र विभाग •-

वि वि मंडळाचे

कला वाणिज्य महाविद्यालय अक्कलकुवा जि. नंदुरबार

• प्रमाणपत्र •

प्रमाणित करण्यात भूगोल विभागातील विद्यार्थी /विद्यार्थिनी .. .. वर्ग एस
वाय बी ए /टी वाय बी ए उन्हाळी परीक्षा एप्रिल 2023 परीक्षा बैठक क्रमांक.....
कायम नोंदणी क्रमांक..... यानेहीने दिनांक रोजी आयोजित केलेल्या एक दिवसीय
मांगीतुंगी- सापुतारा-सप्तशृंगी गढ दर्शन भौगोलिक सहलीचा अहवाल
सक्रिय सहभाग घेतलेला आहे .

प्रमुख सहल

समन्वयक प्रमुख भूगोल

शैक्षणिकक्षणिक वर्ष - 2022-23

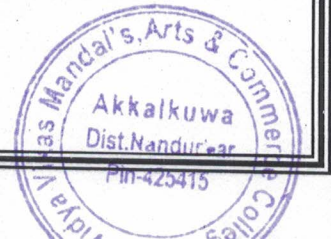
• मांगीतुंगी-सापुतारा-सप्तश्रृंगी वणी गड दर्शन भौगोलिक सहलीचा अहवाल •

प्रस्तावना

भूगोल विषयाचा अभ्यास करतांना विविध भौगोलिक स्थळांविषयी वर्गातील नकाशा व संदर्भ पुस्तकांमध्ये अनेक माहिती मिळत असते. भौगोलिक व पर्यटन स्थळांचा प्रत्यक्ष अभ्यास करता यावा याकरीता भूगोल विभागातर्फे भौगोलिक स्थळ अभ्यास सहल आयोजित केली जाते मी शैक्षणिक वर्ष 2022-23 मध्ये एस.वाय.बी.ए/टी.वीय.बी.ए. वर्गात शिकत असतांना भूगोल विभागाने आयोजित केलेल्या "मांगीतुंगी- सापुतारा-सप्तश्रृंगी वणी गड दर्शन" या सह्याद्री पर्वतांच्या सूडकांवर असलेल्या भौगोलिक, धार्मिक व ऐतिहासिक स्थळांचा सहलीत सक्रीय सहभाग घेतला व सर्व माहिती संकलित करुन प्रत्यक्ष अनुभव व प्रवास वर्णन लिहतांना मनस्वी आनंद होत आहे.

भौगोलिक स्थळांना भेट देतांना तो विहंगम दृष्य, प्रसन्न व नैसर्गिक वातावरणाचा देखावा प्रवास करतांना व अनुभवतांना मन अतिशय आनंदीत होते. आमची सहल दिनांक 14/03/2023 रोजी सकाळी ठिक 7-00 वाजता निघण्याचे नियोजन होती. आमच्या महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. संजय भटा पाटील यांनी सकाळी उपस्थित राहून आमच्या सहल प्रवासाला शुभेच्छा दिल्यात. यावेळी भूगोल शास विभाग प्रमुख प्रा. मोतीलाल सावंत, प्रा. डी डी पाटील इत्यादी प्राध्यापक उपस्थित होते. भूगोल विभाग प्रमुख प्रा. . संजय भटा पाटील सरांनी आम्हाल प्रवास करतांना येणाऱ्या अडचणी, वर्तणूक, पर्यटन स्थळ व इतर मार्गदर्शक सूचना केल्यात.

हवामान खात्याने दिलेल्या पुर्वानुमान व आमच्या सहलीचे नियोजन यांच्या सांगड घडून आली. प्रवास करतांना निसर्गाने आमचे स्वागत हलक्या पावसाच्या सरीने झाले. अक्कलकुवा येथून पावसाच्या हलक्या सरीने सुरवात झाली व रात्री 9-00 वाजता सप्तश्रृंगी गडावर पोहचे पर्यंत जणू काय त्या सरी आमच्या सोबतच पर्यटनाला निघाल्यात असेच वाटले. हलक्या पावसाच्या सरी

वातावरण मार्च महिना अर्थात उन्हाळा असला तरी प्रसन्न व आल्हाददायक झाले होते. नंदूरबार प्रवासाला निघतांना राष्ट्रीय महामार्ग क्रमांक-4 नागपूर-सुरत ने प्रवास करतांना रस्त्या लगत गहू, कांदा व मक्याच्या पिकांनी बहरलेले हिरवीगार चादर सदृश्य, नयनरम्य दृश्य पाहून प्रवासाचा आनंद घेता आला. प्रवासात मार्गावर आमच्या संस्थेचे आधारस्तंभ आदरणीय दाजीसाहेब श्री. रोहीदास पाटील यांच्या स्वप्रातील साकारलेले अक्कलपाडा धरणातील निळेगार जलाशयाचे दृश्य पाहण्याचा योग आला. धरणासाठी निवडलेले भौगोलिक स्थान पाहून खऱ्या अर्थाने वास्तु अभियांत्रिकी व भौगोलिक पार्श्वभूमी याची सांगड कशी घालण्यात आली आहे. पांझरा नदीने आपला प्रवास सह्याद्रीच्या सूडकांमधून खिंड पाडून कसा काढला आहे व त्याचाच आधार घेवून अशा खिंडीतच धरण बांधले तर निसर्गाचा अर्थात भौगोलिक सहयादी पर्वतांच्या डोंगर सूडकां असलेल्या पार्श्वभूमीचा उपयोग करता येईल व तो प्रयत्न यशस्वी झाला व एक मोठे धरण यशस्वीपणे निर्माण झाले, अशी माहिती आमच्या गुरुजनांनी दिली. अशा प्रकारे भौगोलिक पार्श्वभूमीचा अक्कलपाडा धरण तयार करतांना कसा उपयोग करण्यात आला आहे, हे प्रत्यक्ष धरण पाहून एक अविस्मरणीय अनुभव घेता आला, याचा मला मनस्वी आनंद होत आहे.

भौगोलिक, अक्कलकुवा व ऐतिहासिक पर्यटन स्थळांना भेट देण्यासाठी प्रामुख्याने मांगीतुंगी-सापुतारा-सप्तश्रृंगी गड या सह्याद्री पर्वताच्या सूडकांवर विकसित झालेल्या तीन स्थळांची निवड करण्यात आली होती. मांगीतुंगी-सापुतारा-सप्तश्रृंगी गड या तीन स्थळांना भेट दिल्यानंतर संकलित केलेली माहिती व अनुभव पुढीलप्रमाणे आहे.

1) मांगीतुंगी- अक्कलकुवा शहरापासून 300 किमी लांब अंतरावर नाशिक जिल्ह्यातील ताहाराबाद गावाजवळ सह्याद्री पर्वताच्या दोन शिखरांच्या मध्ये तयार झालेले लहान पठार आहे. मांगीतुंगी या शिखराची उंची समुद्रसपाटीपासून 4343 फुट आहे. नाशिक जिल्हा व सटाणा तालुक्यातील ताहाराबाद गावाजवळ वसलेले जैन धर्मियांचे महत्वाचे तिर्थस्थान आहे. सह्याद्रीच्या डोंगर रांगा असून त्यावर दोन उंच शिखर आहेत. मांगीतुंगी सह्याद्रीच्या पूर्वेकडील पर्वत सूडक्यांवर निर्माण झालेले दोन उंच शिखर असून या शिखरावर चढण्यासाठी एकूण 3600 पायऱ्या बांधण्यात आलेल्या आहेत.

त्यापैकी एकाला मांगीजी व दुसरीला तुंगीजी असे म्हणतात. मांगीजी व तुंगीजी या दोन ऊंच शिखरांच्या दरम्यान ऊंचावर एक पठार तयार झालेले आहे. मांगीजी या शिखरावर सहा गुफा आहेत व तुंगीजी शिखरावर दोन गुफा आहेत. या शिखरांवर एकुण 600 प्रतिमा अस्तित्वात आहेत, यापैकी बऱ्याच प्रतिमा ह्या इ. स. 651 मधील विक्रम काळातील असाव्यात असे मानले जाते. मांगीजी शिखरावर सात मंदिर व तुंगीजी शिखरावर चार मंदिर असून यापैकी तीन मंदिर हे डोंगराच्या पायथ्यालगत आहेत. तीनपैकी दोन मंदिर हे पार्श्वनाथ भगवानचे असून एक आदिनाथ भगवानचे मंदिर आहे.

जैन धर्मानुसार असे मानले जाते की, श्रीराम, हनुमान, सुग्रीव, नील व महानील इत्यादी याच क्षेत्रातून मोक्षात गेले होते. त्याचप्रमाणे अनेक मुनीराज देखील याच क्षेत्रातून मोक्षात गेले होते. असेही म्हटले जाते की, भगवान श्रीकृष्णाचा मृत्यु व अंतिम संस्कार येथेच झाला होता. प्रमुख आर्यिका श्री जानमती माताजी यांच्या प्रेरणेने पर्वतावर 108 फुट उंचीची जैन धर्मातील दिगंबर पंथाचे ऋषभदेव यांची भव्य प्रतिमा येथे साकारण्यात आली आहे. भगवान ऋषभदेव यांची येथील ही प्रतिमा जगातील सर्वात उंच प्रतिमा म्हणून ओळखली जाते. येथील 108 फुट उंचीची जैन धर्मातील दिगंबर पंथाचे ऋषभदेव यांची भव्य प्रतिमा इ. सन 2016 मध्ये साकारण्यात आली आहे.

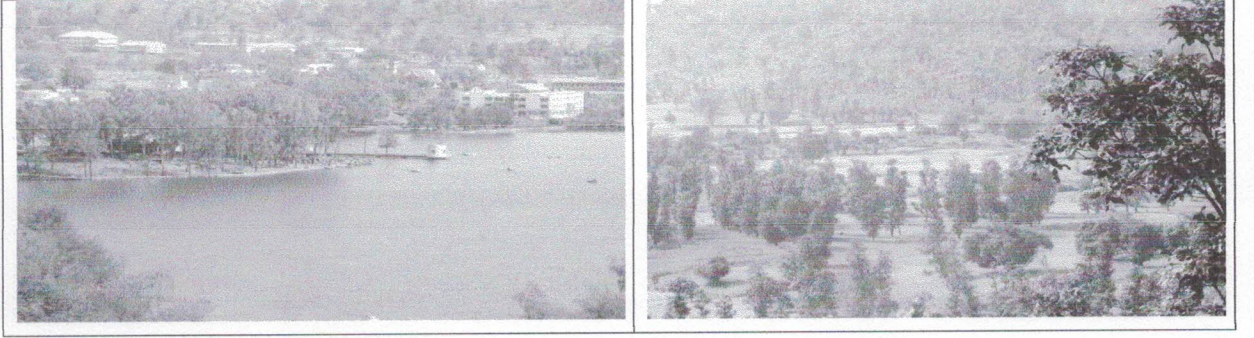
2) सापुतारा थंड हवेचे ठिकाण -

सापुतारा हे स्थळ भारताच्या गुजरात राज्यातील डांग जिल्ह्यातील एक थंड हवेचे ठिकाण आहे. हे महाराष्ट्र राज्याच्या नाशिक या शहरापासून सुमारे ९१ कि.मी. अंतरावर नाशिक-डांग-सुरत रस्त्यावर आहे. हे ठिकाण गुजरात राज्याच्या वांसदा राष्ट्रीय उद्यानाजवळ आहे. मुंबई अथवा अहमदाबाद येथून रेल्वेने बिलिमोरा या स्थानकापर्यंत जाऊन तेथून बसने अथवा टॅक्सीने येथे येता येते. गुजरात-महाराष्ट्र राज्यसीमा येथून सुमारे ५ कि.मी. अंतरावर आहे. समुद्रसपाटीपासून सुमारे १००० मीटर उंचीवर असलेले सापुतारा हे स्थान सातपुडा पर्वतराजीवर एका पठारासारख्या ठिकाणी वसलेले आहे. तपमान - उन्हाळ्यात येथे २७° ते ३१° सेल्सियस एवढे तापमान असते. हिवाळ्यात ते ९° ते २०° सेल्सियस या दरम्यान राहू शकते. पाहण्यासारखी पर्यटन ठिकाणे-

- अक्वेरियम
- एको पॉईंट
- कलाकारांचे खेडे (आर्टिस्ट्स व्हिलेज)

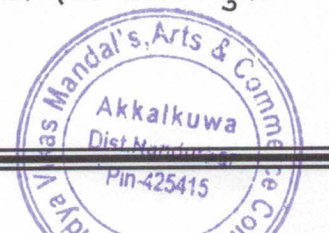

- मध संकलन केंद्र
- गीरा धबधबा
- बोट क्लब
- म्युझियम (संग्रहालय)
- रोप-वे
- सनराइज पॉईंट
- सनसेट पॉईंट
- हथगढ किल्ला

• गुजरातचे सापुतारा हे एक आवडते हिल स्टेशन आणि वर्षभर सुट्टीचे ठिकाण आहे. आठवड्याच्या शेवटी, चांगले हवामान, ड्रायव्हिंगसाठी मोकळे रस्ते, प्रेक्षणीय स्थळे पाहण्यासाठी आणि हिरवीगार झाडी आणि सुंदर धबधब्यांची दृश्ये असलेली भोजनालये या शोधात येणाऱ्या मोठ्या संख्येने लोकांना ते आकर्षित करते. तुम्ही सापुताराला भेट देत असाल तर, तुमच्या प्रियजनांसोबत एक्सप्लोर करण्यासाठी विविध पर्यटन स्थळे आहेत, प्राणी उद्यानांपासून ते धार्मिक स्मारकांपर्यंत. या डोंगराळ शहरामध्ये काही ऐतिहासिक वास्तू देखील आहेत ज्या खूप जुन्या आहेत. सापुतारा सर्व वयोगटातील आणि लोकसंख्येच्या अभ्यागतांचे स्वागत करते. हे शहर पायी जाण्याइतके लहान आहे. पठाराच्या काठावर सूर्यास्तापासून तुम्हाला आश्चर्यकारक दृश्ये पाहायला मिळू शकतात.

• सुर्यास्त बिंदु स्थान - अभ्यागतांना मावळत्या सूर्याचे चित्थरारक दृश्य देते. उन्हाळ्यात भेट देण्यासाठी हे सापुताराच्या लोकप्रिय ठिकाणांपैकी एक आहे. व्हॅनिटी रोपवे रिसॉर्टमधून रोपवेने शिखरावर पोहोचता येते आणि ते डोंगरी शहराच्या अगदी जवळ आहे जेणेकरून पायी जाता येईल. जेव्हा तुम्ही माथ्यावर पोहोचता तेव्हा आजूबाजूची हिरवीगार झाडे आणि सुंदर

धबधबे तुम्हाला भुरळ घालतील. निसर्गप्रेमी आणि छायाचित्रकारांना हे स्थान आवडेल. अंतर : बस स्थानकापासून २ किमी वेळ, 6 AM – 7 PM रोपवे वेळ: 9 AM – 1 PM आणि 2 PM – 7 PM रोपवे फी (दोन्ही मार्गासाठी): रु. 62/- एका व्यक्तीसाठी भेट देण्यासाठी सर्वोत्तम वेळ : उन्हाळा ऋतु आहे.

• कलाकारांचे खेडे (आर्टिस्ट्स व्हिलेज) - सापुतार येथील महत्वाचे भेट देण्यासारखे सर्वात छान ठिकाण म्हणजे आर्टिस्ट व्हिलेज. तुम्हाला कला आणि संस्कृतीत रस असेल तर तुम्हाला आर्टिस्ट व्हिलेज चुकवणे परवडणार नाही. आर्टिस्ट व्हिलेजचे मोहक गाव भिल्ल, कुणबी आणि वारली जमातींनी तयार केलेल्या आकर्षक, दोलायमान बांबू कलाकृती, वारली चित्रे आणि स्वदेशी हस्तकलेसाठी प्रसिद्ध आहे. ललित कलांचे विद्यार्थी व्यापारातील गुंतागुंत जाणून घेण्यासाठी आणि भारतातील कलेची स्थिती जाणून घेण्यासाठी वारंवार गावात प्रवास करतात. तुम्ही भरपूर माहिती घेऊन निघाल. पावसाळ्यात भेट देण्यासाठी हे सापुतारा येथील सर्वोत्तम ठिकाणांपैकी एक आहे.

• आदिवासी जमातीचे वस्तु संग्राहलय - आदिवासी जमातीच्या चालीरीती, पोशाख आणि इतिहास पाहता येईल. बॉडी टॅटू, फ्युनरी स्टोन कॉलम्स, गवताची सजावट, भरलेले पक्षी, लाकूडकाम, मातीच्या विधी कलाकृती आणि नृत्य-नाट्यमय मुखवटे याबद्दल जाणून घेण्यास उत्सुक असाल तर या स्थानाला भेट देणे आवश्यक आहे.

• लेक गार्डन - लेक गार्डन, ज्याला लेक व्ह्यू गार्डन म्हणूनही ओळखले जाते, हे विविध प्रकारच्या वनस्पती आणि झाडांचे सुस्थितीत असलेले उद्यान आहे. हे सापुताराच्या मुख्य पर्यटन आकर्षणांपैकी एक आहे. मार्च आणि ऑगस्ट दरम्यान भेट देण्याची शिफारस केली जाते आणि मुलांसाठी खेळाचे क्षेत्र आहे.

• स्टेप गार्डन - सापुताराच्या सर्वात असामान्य स्थानांपैकी एक आहे कारण ते पायऱ्यांच्या संचाप्रमाणे बांधले गेले आहे. झाडे आणि लाकूड यांनी पायऱ्या कशा तयार केल्या याबद्दल तुम्हाला पूर्णपणे आकर्षण वाटेल. बागेत आणि खेळा मुलांसाठी क्षेत्र, शॅक आहेत. संध्याकाळ घालवण्यासाठी आणि आठवणींचे फोटो काढण्यासाठी बाग हे उत्तम ठिकाण आहे.

- मध संकलन केंद्र - अभ्यागतांना मधमाशांच्या संगोपनाच्या अनेक टप्प्यांबद्दल शिक्षित करते, जेथपर्यंत मध गोळा केला जातो. या प्रजातीच्या मूळ निवासस्थानाचे कौतुक करण्यास शिकत असताना, अभ्यागत या ठिकाणाहून ताजे मध देखील खरेदी करू शकतात.
- पांडव गुफा - पांडव गुफा हे सापुतारामध्ये भेट देण्याचे एक आकर्षक ठिकाण आहे. सापुताराच्या इतिहासात लेण्यांचा समावेश लक्षणीय आहे. अर्वालेम लेणी म्हणून ओळखल्या जाणाऱ्या गुहांमागील दंतकथा अशी आहे की पांडवांनी त्यांचा लपण्यासाठी आणि आराम करण्यासाठी जागा म्हणून वापर केला. न सापडलेल्या साहसांचा शोध घेणाऱ्यांसाठी, गुहा आदर्श आहेत.
- रोझ गार्डन - गुलाबांची लागवड केली जाते, जे दूरवरून निसर्गप्रेमींना आकर्षित करतात. जेव्हा फुलं फुललेली असतात आणि लेक गार्डन आणि स्टेप गार्डन जवळ असतात तेव्हा वसंत ऋतूमध्ये बागेला भेट दिली जाते.
- नागेश्वर मंदिर - तलावाच्या किनाऱ्यावर असलेल्या नागेश्वर महादेव मंदिराला भेट द्या, जर तुम्हाला शहराच्या सांस्कृतिक पैलूची जाणीव करून घ्यायची असेल. शिवरात्री हा एक सण आहे जिथे रहिवासी आणि पाहुणे देवाला अर्पण करतात, मंदिर आणतात. जीवनासाठी. तुम्हाला तेथील शांततेचा आनंद घ्यायचा असेल तर पहाटे मंदिराला भेट देणे अतिशय उत्तम असते.

3) सप्तश्रृंगी गड -

भौगोलिक स्थान - सप्तश्रृंगी गड हे स्थान नाशिक जिल्ह्यात असून नाशिकपासून उत्तरेस ५५ किलोमीटर अंतरावरील दिंडोरी-कळवण तालुक्यांच्या सरहद्दीवर आहे. हे स्थान सहयाद्रीच्या पूर्व - पश्चिम डोंगररांगेत मोडते. सहयाद्रीच्या पठारावर असलेले हे ठिकाण समुद्रसपाटीपासून सुमारे ४५६९ फूट उंचीवर आहे. येथे माकडांची भरपूर वस्ती आहे. देवीच्या पर्वताला प्रदक्षिणा घालता येते. मात्र हा मार्ग खडतर आणि धोकादायक आहे. नांदूर गावातून गडावर पायी जाण्यासाठी रस्ता आहे. पायी जाण्यासाठी अनेक भाविक येथून सुरुवात करतात.

इतिहास - श्री सप्तशृंगी गड नाशिक पासून 60 कि.मी अंतरावर कळवण तालुक्यात स्थित आहे.देवीचे मंदिर 7 शिखरांनी वेढलेले असून समुद्रसपाटीपासून 4659 फुट उंचीवर आहे. यास महाराष्ट्रातील साडेतीन शक्तीपीठांपैकी "अर्ध शक्तीपीठ" मानले जाते.देवीची आठ फुट उंचीची मुर्ती पाषाणात कोरलेली असून दोन्ही बाजुस 9 असे एकुण 18 हात व त्यात विविध आयुधे असलेली आहे.या ठिकाणी माता भगवती निवास करते. "सप्तशृंग" हया शब्दाचा अर्थ "सातशिखरे" असा आहे. गडाच्या पायथ्याशी नांदुरी गाव आहे. गडाच्या शिखरावर विविध औषधी वनस्पती आढळतात. गडावर कालीकुंड, सुर्यकुंड, दत्तात्राय कुंड अशी कुंड आहेत.गडाच्या पुर्वीस खोल दरीने विभागला गेलेला "मार्कंडेय डोंगर" आहे.हया ठिकाणी ऋषी मार्कंडेय यांचे वास्तव्य होते, असे मानले जाते.या ठिकाणी त्यांनी दुर्गासप्तशतीची रचना केली चैत्र व अश्विन नवरात्रात येथे मोठी यात्रा भरते.

नाशिक जिल्ह्यातील वणी येथील सप्तशृंगी माता ही देवी भागवत तसेच दुर्गा सप्तशती या दोन्ही ग्रंथात उल्लेखलेल्या १०८ पीठांपैकी महाराष्ट्रात असलेल्या देवीच्या साडेतीन पीठांपैकी ते आद्य शक्तीपीठ आहे. आद्यशक्तीपीठ या शब्दाचा अपभ्रंश होऊन "अर्ध शक्तीपीठ" झाले परंतु हे मूळ शक्तीपीठ आहे. बाकीचे तीन पीठे म्हणजे, कोल्हापूरची महालक्ष्मी, तुळजापूरची तुळजाभवानी व माहूरची रेणुका. १८ हातांच्या या जगदंबा देवीच्या दर्शनासाठी देशभरातून भाविक येतात. सप्तशृंगगडाच्या पायथ्याशी असलेल्या दरेगाव या गावात उत्तम खवा मिळतो.

सप्तशृंगी हा गड नाशिक जवळील नांदुरी गावाजवळ वसलेला असून अनेक कुटुंबांची आराध्यदैवत असलेल्या सप्तशृंगी देवीचे तीर्थक्षेत्र आहे. हे महाराष्ट्रातील देवीच्या असलेल्या ब्रह्मदेवाच्या कमंडलूपासून निघालेल्या गिरिजा महानदीचे रूप म्हणजे सप्तशृंगीदेवी असे मानले जाते. आदिशक्तीचे हे मूळ स्थान आहे असे मानले जाते. देवीचे अठराभुजा सप्तशृंग रूप येथे पहावयास मिळते. ही देवीची मूर्ती स्वयंभू आहे. येथील गाभाऱ्याला शक्तिद्वार, सूर्यद्वार आणि चंद्रद्वार असे तीन दरवाजे आहेत. या तिन्ही दरवाजातून देवीचे दर्शन घडते.^[3]या मंदिरात दरवर्षी शाकंभरी नवरात्रोत्सवही साजरा केला जातो. आईसमोरची सजावट फळे आणि भाज्यांनी केली जाते. शाकंभरी देवी नवरात्रीची सुरुवात आई शाकंभरीपासून झाली आहे, ज्यांचे शक्तीपीठ उत्तर प्रदेशातील सहारनपूर जिल्ह्यातील डोंगराळ भागात आहे, जे उत्तर भारतातील एक मोठे शक्तीपीठ

PRINCIPAL
VVM's Arts & Commerce College

वि वि मंडळाचे

कला वाणिज्य महाविद्यालय अक्कलकुवा जि. नंदुरबार

भूगोल विभाग

प्रात्यक्षिक परीक्षा -2023

मांगीतुंगी- सापुतारा-सप्तशृंगी गढ दर्शन भौगोलिक सहलीचा अहवाल

क. ब. चौ उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठास सादर

सादर करता/कर्ती विध्यार्थ्यांचा नावे

नाव .....

वर्ग - एस वाय बी ए /टी वाय बी ए

परीक्षा बैठक क्रमांक

--	--	--	--	--	--

PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar

1928
वि वि मंडळाचे

कला वाणिज्य महाविद्यालय अक्कलकुवा जि. नंदुरबार

भूगोल विभाग

प्रात्यक्षिक परीक्षा -2019-20

देवमोगरा माता दर्शन भौगोलिक सहलीचा अहवाल

क. ब. चौ उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठास सादर

सादर करता/कर्ती विध्यार्थ्यांचा नावे

नाव .....

वर्ग - एस वाय बी ए /टी वाय बी ए

परीक्षा बैठक क्रमांक

--	--	--	--	--	--

-•भूगोल शास्र विभाग •-

वि वि मंडळाचे

कला वाणिज्य महाविद्यालय अक्कलकुवा जि. नंदुरबार

•प्रमाणपत्र •

प्रमाणित करण्यात भूगोल विभागातील विद्यार्थी /विद्यार्थिनी

..... वर्ग एस वाय बी ए /टी वाय

बी ए उन्हाळी परीक्षा एप्रिल 2019-20 परीक्षा बैठक क्रमांक.....

कायम नोंदणी क्रमांक..... यानेहीने दिनांक रोजी आयोजित

केलेल्या एक दिवसीय यहामोगिमाता दर्शन भौगोलिक सहलीचा

अहवाल सक्रिय सहभाग घेतलेला आहे .

सहल प्रमुख

समन्वयक प्रमुख भूगोल

‘याहामोगी माता आदिवासी लोकांचे कुलदैवत देवमोगरा’

या धार्मिक पर्यटन स्थळाचा भौगोलिक अभ्यास.

१.१ प्रस्तावना (introduction) :

भूगोल विषयात क्षेत्र अभ्यासला महत्व दिले जाते. विशिष्ट स्थळास प्रत्यक्ष भेट देवून विविध घटकांचे निरीक्षण करून अभ्यास केला जातो. प्राथमिक स्वरूपाची माहिती प्रत्यक्ष स्थळाला भेट देवूनच मिळवली जाते. मानव असेल त्या परिस्थितीत सभोवतालच्या परिस्थितीशी कसे समायोजन करतो हे समजण्यासाठीच भूगोलाच्या अभ्यासात प्रत्यक्ष निरीक्षणाला फारच महत्त्व दिले जाते. भूगोलच्या विद्यार्थ्यांना एक अभ्यासाचा भाग म्हणून एखाद्या ठिकाणी प्रत्यक्ष भेट देवून त्या ठिकाणचा स्थानिक भूगोल अभ्यासनाची जाणीव निर्माण व्हावी, त्या ठिकाणच्या भौगोलिक-सामाजिक(सांस्कृतिक),आर्थिक घटकांचा अभ्यास व्हावा,स्थानिक मानवी जीवनावर, पर्यावरणावर काय परिणाम झाला आहे, ते अभ्यासने आणि मानवी क्रियांचा (विविध व्यवसायांचा) पर्यावरणावर काय परिणाम झालेला आहे. याचा अभ्यास भूगोलाचे विद्यार्थी करतात. असे विविध हेतू डोळेसपणे समोर ठेवून आम्ही एस.वाय.बी.ए. / टी.वाय.बी.ए. वर्गात शिक्षण घेणारे विद्यार्थी/विद्यार्थिनीनी आदिशक्ती आदिवासी लोकांचे कुलदैवत म्हणून ओळखल्या जाणाऱ्या ‘याहामोगी माता’ देवमोगरा या पर्यटन स्थळास दि.१९/०२/२०१६ रोजी प्रत्यक्ष भेट दिली तेथील प्राकृतिक, भौगोलिक, सामाजिक आणि धार्मिक घटकांचा निरीक्षण व मुलाखत तंत्राचा वापर करून प्रस्तावनेत नमूद उद्दिष्टे पूर्ण करण्याचा प्रामाणिक प्रयत्न केलेला आहे. सदर पर्यटन स्थळाचा सखोल अभ्यास व्हावा म्हणून दुय्यम सामुग्रीचाही वापर केला आहे. आवश्यक ठिकाणी सांख्यिकी माहिती, नकाशे, फोटो वापरलेले आहेत. अशा पद्धतीने प्रस्तुत पर्यटन स्थळाचा अभ्यास करून भूगोल विभागास वृतांत सादर करित आहोत.

१.२ अभ्यास क्षेत्र व भौगोलिक पार्श्वभूमी (Study Region And Geographical Background):

आदिवासी लोकांचे कुलदैवत ‘याहामोगी माता’ या धार्मिक पर्यटन स्थळाचे मुळस्थान देवमोगरा या गावी आहे. देवमोगरा हे गाव गुजरात राज्यात असून जिल्हा राजपिपला तर तालुका सागबारा आहे. रेखावृत्तीय विस्तार २३° ०३’ २३’ ५’ अक्षांश उत्तर असा असून रेखावृत्तीय विस्तार ७२° ६३’ ७२° ६५’ रेखांश पूर्व असा आहे. देवमोगरा गावाच्या पूर्वेस अक्कलकुवा तालुका, पश्चिमेस उमरपाडा तालुका, दक्षिणेस उच्छल तालुका आणि उत्तरेस सातपुडा पर्वतरांगा याप्रमाणे सीमा

लाभलेल्या आहेत. देवमोगरा गावापासून प्रमुख गाव व शहरांचे अंतर कि.मी. मध्ये पुढीलप्रमाणे देता येईल. खापर ते देवमोगरा- ३४ किमी, देवमोगरा ते राजपिपला- ५४ किमी, गांधीनगर ते देवमोगरा- २५८ किमी, देवमोगरा ते नर्मदा- ५३ किमी, देवमोगरा ते नंदुरबार- ५६ किमी, देवमोगरा ते भरूच- ९६ किमी, देवमोगरा ते डांग- ९७ किमी, देवमोगरा ते सागबारा- १० किमी, देवमोगरा ते डेडीयापाडा- २५ किमी, देवमोगरा ते अक्कलकुवा-२६ किमी, येथील लोकांची भाषा गुजराती आदिवासी आहे.

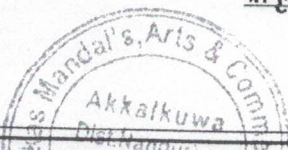
प्रस्तुत गावाची भौगोलिक माहितीचा अभ्यास केला असता, येथील सरासरी पर्जन्यमान ८०० मि.मी, तापमान ३४°C, आर्द्रता ३०% याप्रमाणे आहे. सदरचे प्रमाण हे १९फेब्रुवारी २०१६चे आहे. खापर ते देवमोगरा प्रवास दरम्यान पेचरीदेव-गव्हाळी-सागबारा-देवमोगरा या प्रमुख गावांचा समावेश होतो. खापर पासून १०किमी अंतरावर गव्हाळी(महाराष्ट्र)ते सेलंबा (गुजरात) या दरम्यान महाराष्ट्र व गुजरातची सरहद्द आहे. प्राकृतिक दृष्ट्या देवमोगरा हे गाव सातपुडा पर्वत रांगांमध्ये वसलेले आहे. गावाच्या आजूबाजूस संपूर्ण टेकड्या असून निसर्गरम्य वातावरण या ठिकाणी असते. समुद्र सपाटीपासून सदर गावाची उंची २४१मीटर एवढी आहे. मान्सून वाऱ्यापासूनच येथे पाऊस पडतो, पानझडी प्रकारची वृक्ष असून, सर्वात जास्त बांबू व सागची वृक्षे आहेत. हवामान पावसाळा ऋतू सोडला तर उर्वरित काळात उष्ण व कोरडे असते.

१.३ स्थळाची निवड (Selection of Topic):

येथे वाऱ्याचा वेग तर ताशी ११ kph आहे. देवमोगरा गाव दुर्गम भागात असून १००% अनुसूचित जमातीचे लोक राहतात. 'याहामोगी माता' हे आदिवासी लोकांचे कुलदैवत असल्यामुळे येथे गुजरात, महाराष्ट्र, मध्यप्रदेश, व राजस्थान येथून मोठ्या प्रमाणावर भाविक येत असतात. 'याहामोगी माता'(देवमोगरा माता) आदिवासी संस्कृतीचे प्रतिक असून या धार्मिक स्थळामुळेच आदिवासी संस्कृती, गुण, साहित्य व कला टिकून आहे. येथे प्रत्यक्ष भेट दिल्यावर आदिवासी संस्कृती काय आहे? हे समज. ते दिवसेंदिवस या धार्मिक पर्यटन स्थळाचा विकास होत आहे. भविष्यात या धार्मिक स्थळाचा एक चांगले पर्यटन स्थळ म्हणून जगात गवगवा व्हावा, म्हणून आम्ही विद्यार्थ्यांनी या धार्मिक स्थळाचा भौगोलिक अभ्यास व्हावा म्हणून निवड केली आहे. आमचा या लहानशा प्रयोगामुळेही या धार्मिक पर्यटन स्थळाच्या विकासात, प्रसारात आणि जनजागृतीसाठी हातभार लागले असे वाटते, म्हणून आम्ही या स्थळाची निवड केली आहे.

१.४ बीज संज्ञा (key words) :

प्राकृतिक रचना लोकसंख्येची वैशिष्ट्ये, पर्यटन, पर्यटक, आदिवासी, इ.

१.५ उद्दिष्टे (objectives) :

प्रस्तुत भौगोलिक अभ्यासासाठी खालील प्रमुख उद्दिष्टीये निश्चित करण्यात आलेली आहेत.

१. देवमोगरा येथील धार्मिक पर्यटन स्थळाचा अभ्यास करणे.
२. देवमोगरा येथील भौगोलिक, प्राकृतिक, सांस्कृतिक व सामाजिक घटकांचा शोध घेणे.
३. 'देवमोगरा' गावातील लोकसंख्येच्या वैशिष्ट्यांच्या अभ्यास करणे.

१.६ माहिती स्रोत/माहितीचे संकलन/अभ्यास पध्दती:

(Sources Of Data Collocation / Methodology)

याहामोगी माता आदिवासी लोकांचे कुलदैवत देवमोगरा येथील भौगोलिक अभ्यास करण्यासाठी आम्ही विद्यार्थ्यांनी पुढील प्रमाणे माहितीचे संकलन करण्याचा प्रयत्न केलेला आहे. प्रस्तुत भौगोलिक अभ्यासाकरिता प्रत्यक्ष निरीक्षण, मुलाखती यासाठी दि.१९/०२/२०१६ रोजी प्रत्यक्ष देवमोगरा या गावी जावून प्राथमिक शाळा देवमोगरा, शासकीय आश्रमशाळा देवमोगरा, ग्रामसेवक-ग्रामपंचायत सरपंच, प्रतिष्ठित-नागरिक, याहामोगी माता मंदिराचे सेवक व ट्रस्टी कार्यालय यांच्याशी प्रत्यक्ष भेटून माहिती संकलित केली आहे. प्रत्यक्ष निरीक्षणासह स्थानिक प्राथमिक लोकांच्या मुलाखती, सर्वेक्षण पध्दती, प्रश्नोत्तरे व चर्चा या माध्यमातून माहिती संकलित केली. प्राथमिक माहिती बरोबरच द्वितीय स्वरूपाची माहिती अंतरजाल (इंटरनेट), दैनिक वर्तमान पत्र व विविध संदर्भ ग्रंथातून मिळविली आहे. मिळवलेल्या माहितीचे तक्ते, नकाशे व आकृत्याद्वारे सादरीकरण व स्पष्टीकरण केलेले आहे. सदर आकडेवारी दाखविण्यासाठी विभाजित वर्तुळ या भौमितिक आकृतीआ पध्दती वापरली आहे.

१.७. विश्लेषण / विषय विवेचन (Explanation):

१.७.१ याहामोगी मातेचा इतिहास (History Of Yahamogi Mata):

ताराहमाल याच्याच समकालीन असणारा राज्य करणारा बागेच्या होता. त्याची पत्नी फुलहारा, मुलगा गांडा ठाकूर व मुलगी मोगरादेवी होती. मोगरादेवी ही त्याची स्वतःची मुलगी नव्हती. तिची कथा खालीलप्रमाणे सांगितली जाते.

बागेच्या एकदा देवगावी देवीच्या पहाडात जंगलात शिकारीस जातो. त्यावेळी कंदमुळे खणताना त्यास लहान मुलीच्या रडण्याचा आवाज येतो. तो शोध घेतो तेव्हा बांबूच्या बेटात त्यास एक लहान अर्भक (मुलगा) सापडते. ते बाळ बागेच्या घरी घेऊन येतो. घरी आल्यावर त्याची पत्नी फुलहारा या मुलीस ठेऊन घेण्यास नकार देते व उलट बागेच्यावर संशय घेते. तुजे बाहेर एखादया तरुणीशी चोरटे संबंध असतील व त्या संबंधातून जन्माला आलेली ही मुलगी तू घरी घेऊन आला आहेस असे म्हणून ती आक्षेप घेते. बराच वाद

होतो. अखेर त्या दोघांत मुलीला ठेवून घेण्याचा निर्णय होतो. कारण आदिवासी भिल्ल प्रथेप्रमाणे ही मुलगी तरुण झाली की तिचे लग्न ठरविताना नवऱ्या मुलाकडून प्रथेप्रमाणे दहेज (देजो) घेतो येईल. सापडलेली मुलगी चांगली सुंदर असल्याने देजो जास्त मिळेल या अपेक्षेतून फुलहाराही त्या मुलीस ठेवून घेते. तिचे नाव पुढे देवमोगरा (देवासारखी सुंदर) ठेवते. अशाप्रकारे देवमोगरा वाढू लागते. मोठी होऊ लागते. पण ती पोरकी असल्याने तिला पोहली पांढोर असेही म्हणत.

गांडा ठाकूरची बहिण देवमोगरा हिचा विवाह राजा पानठाशी झाला. राजा पानठाला एकूण १५३ बायका होत्या. त्यात देवमोगरा ही सर्वात आवडती होती. याशिवाय रूपला ही पण एक होती. १५३ मध्ये पांढरमाता, फुलमोगरा, पानमोगरा, दुधमोगरा आदी बहिणींचा समावेश त्यात होता. त्यास देवमोगरा निर्दोष असल्याचं माहित असते तरी तो तिची परीक्षा घेतो. यानंतर पुढे राजा पानठा अनेक कारणांनी देवमोगरा संशय घेतो. आदिवासी भिल्लांच्या परंपरेनुसार झगडा बसतो. त्यात चारही विभागांचे लोक उपस्थित असतात. झगडा बसतो तरी राजा पानठा पुन्हा संशय व्यक्त करतो. तो देवमोगरा ची मान कापून नुसत्या धडावर संपूर्ण गावासाठी पाणी भरावयास लावतो. देवमोगरा केवळ धडावर संपूर्ण गावासाठी पाणीही भरून देते. तरीही राजा पानठा एकत नाही. अश्लील शिव्या देतो. छळ सुरु करतो. अखेर कंटाळून देवमोगरा दाबहून निघून दुसऱ्या संस्थानात जाते. (तेथे सून बनते असेही म्हणतात). तेथे लोकोपयोगी समाजकार्य करते.

“ भुकेल्यास जेवण देते, डोके कोरडे असेल त्यास डोक्यास लावण्यासाठी दही, दुध दते. कपडे देते. गायी वाटप करते.” तिच्या परोपकारी कामांची कीर्ती सर्वदूर पसरते. अखेर राजा पानठास पश्चाताप होतो. त्याची आई देवमोगराची सासू उमरावाणू तिला घ्यावयास येते. त्यानंतर तेथील आपल्या कार्याच्या महिमा सोबत घेऊन देवमोगरा माता डाबलापरत येते. डाबलाही लोकोपयोगी परोपकाराची कामे करते. त्यामुळे देवमोगराला देवत्व प्राप्त होते. ती नवसास पावते. सर्वजण तिला याहामोगी म्हणून संबोधतात. ती नवसास पावणारी माता म्हणून भिल्ल आदिवासी बांधवांचे आज ते मोठे श्रद्धास्थान झाले आहे.

सागबाऱ्याजवळ (जि.भडोच) असणाऱ्या देवमोगरा या प्रसिद्ध ठिकाणी देवमोगरा देवीच्या स्थानाशेजारीच आणखी एक मूर्ती आहे. काहींच्या मते याहामोगीची पाठराखण करणारी ती 'कालिकामाता' आहे. काहींच्या मते ती देवी नसून पुरुषमूर्ती आहे. त्यांचे नाव 'गिमदेव' याहामोगी देवीचा तो दीर आहे. म्हणून त्याचे तोंड देवीकडे नाही. गिमदेव हा जंगलातील फळे, भाजीपाला यांचा देव असून त्याची पूजा करून मगच जंगलातील फळे, भाजीपाला यांचा देव असीन त्याची पूजा करून मगच जंगलातील फळे, भाजीपाला खातात.

याहामोगीस आंधोळीस नेतात त्या ठिकाणी राजा पानठा व गांडा ठाकूर यांच्या मूर्ती आहेत. त्यांना कुणी अर्जुन व श्रीकृष्ण म्हणतात. पण भिल्ल लोकगीतांतत “हे दोघे कोंबड्या, बकऱ्यांची शिकार करीत, दारू गाळीत, दारू गाळताना लाकडे संपली तर स्वतःचे पाय चुलीत घालीत” अशी लोककथा आहे. यावरून हे अर्जुन, श्रीकृष्णा नसावेत असाही एक मतप्रवाह आहे.

ही महाभारत समकालीन कथा आज अखेरपर्यंत लोकगीतांतून चालत आली आहे. त्याचे लेखी पुरावे काहीही नसले तरीही अश्वत्थामा सर्वात उंच व थंड शिखर अस्तांब्यावर असतो असा लोकप्रवाह आहे. देवीला थंड हवेचे ठिकाण आवडते असे मानले जाते. त्यानुसार डाबला हेलदाब हे नाव, बेनुहेजाच्या मूर्ती, तोरणमाळचा तलाव आदी बाबींवरून या कथेचा संदर्भ लावावा लागतो.

मातेच्या मूर्तीच्या रचनेच विचार करता याहामोगी धान्याच्या कोठीत बसली असून तिच्या एका हातात दुध काढण्याचे भांडे तर दुसऱ्या हातात गाई-गुरे बांधण्याची दोरी आहे. आपल्याकडे मागणे घेऊन आलेल्या भाविकाचे ती मनोरथ पूर्ण करते अशी लोकांची भावनाच नव्हे तर ठाम विश्वासही आहे. यापूर्वी यात्रेसाठी भाविक पायी येत असत. तर काही बैलगाड्यांतून येत असत. आता रस्त्याची सविधा झाल्याने मोटारी व अन्य वाहनांद्वारे यात्रेला जाणाऱ्या भक्तांची सोय झाली आहे. आजही भिल्ल भाविक मातेची गुण-गान करणारी गाणी गात देवीची स्तुती करीत यात्रेला येतात. भिल्ल समाजाची कुलदैवत याहामोगी मातेची हा महिमा गीतांतून आणि कहाणीतून लक्षात येतो. मातेचे अस्तित्व स्वतंत्र असून भिल्ल संस्कृती, परंपरा, श्रद्धा, भावना हादेखील तेवढीच महत्वाचा आहे. मातेच्या प्रती भिल्ल समाजाच्या भावना व त्यांची संस्कृती त्यात सामावलेली असून सातपुड्यातील पर्वत रांगांमध्ये दऱ्याखोऱ्यांमध्ये महाराष्ट्र, मध्यप्रदेश व गुजरात राज्यामध्ये मातेचा महिमा सांगितला जातो. लाखो भाविक यात्रेलाच नव्हे तर इतरही वेळेला श्रद्धेने मातेच्या दर्शनाला जाऊन आपल्या आराध्य देवतेपुढे नतमस्तक होतात हे मात्र उल्लेखनीय आहे.

१.७.२ देवमोगरा येथील लोकसंख्या वैशिष्ट्यांचा अभ्यास (population characteristic of devmogra)

२०११ च्या जनगणनेनुसार देवमोगरा या खेड्याची लोकसंख्या ६६८ एवढी असून त्यापैकी एकुण महिला ३३७ व एकुण पुरुष ३३१ आहेत. खेड्याचा आकार मध्यम स्वरूपाचा असून एकुण कुटुंबांची संख्या (घरांची संख्या) १०६ एवढी आहे. घरांची रचना उतरत्या छपरांची असून घरे कौलारू, गवताच्या, बाबूंच्या कुडाची आहेत. घरे एकमेकांना समांतर आहेत. एकंदरीत सर्व घरे झोपडीवजा आहेत. प्रस्तुत खेड्यातील ०-६ या वयोगटातील मुला-मुलींची एकुण लोकसंख्या १०८ असून, एकुण लोकसंख्येशी या गटातील लोकसंख्येचे सरासरी प्रमाण १६.१७% एवढे आहे. सदर खेड्याचा स्त्री-पुरुष लोकसंख्येचा अभ्यास केला असता आम्हास असे दिसून आले की, लिंग-गुणोत्तरात वाढ झालेली आहे. गुजरात राज्याशी देवमोगरा खेड्याची लोकसंख्येची तुलना केली असता असे आढळते की, गुजरात राज्याचे लिंग-गुणोत्तर ९१९ आहे. या तुलनेत देवमोगरा खेड्याचे लिंग गुणोत्तर १०१८ आहे यावरून असा निष्कर्ष निघतो की, राज्यांच्या तुलनेत देवमोगरा खेड्याचे दर हजारी पुरुषामागे स्त्रियांचे प्रमाण जास्त आहे. कारण सदर खेड्याचे स्थान अतिदुर्गम भागात

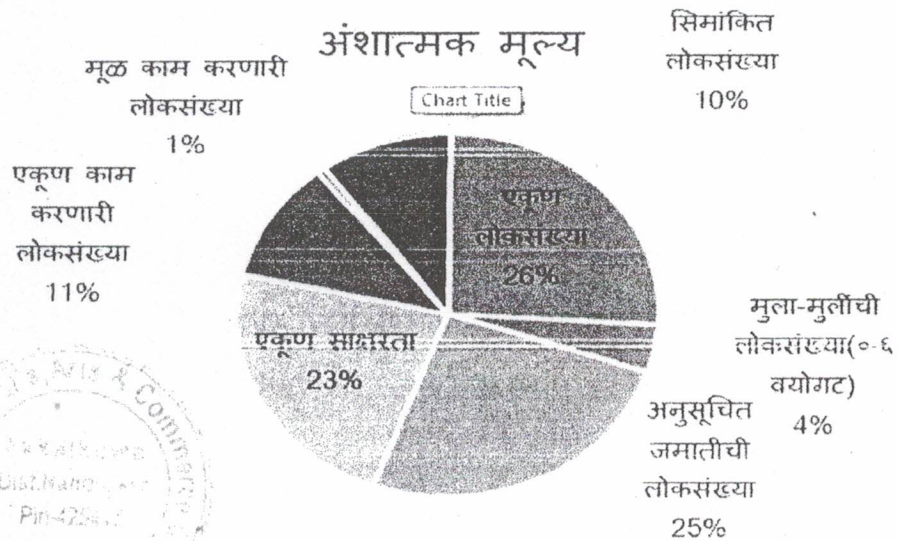

आहे, कुपोषणाचे प्रमाण, आरोग्याच्या सुविधा व रूढी,परंपरेचा पगडा असावा यामुळे लिंग-गुणोत्तर जास्त आहे.

२०११ च्या जनगणनेनुसार साक्षरतेचा अभ्यास केला असता असे दिसून येते की, गुजरात राज्याच्या सरासरी साक्षरतेच्या प्रमाणाशी देवमोगरा खेड्याची तुलना केली असता देवमोगराची साक्षरता जास्त आहे. राज्याची साक्षरता ७८.०३% तर देवमोगरा गावाची साक्षरता ८८.२१% एवढी आहे. प्रस्तुत गावाच्या एकूण साक्षरतेपैकी पुरुष साक्षरतेचे प्रमाण ८९.९६% तर स्त्रियांचे ८६.४८% एवढे आहे. साक्षरतेचा बाबतीत हे गाव दुर्गम भागात असताना सुद्धा चांगले आहे असे म्हणावे लागेल. यावरून असा निष्कर्ष निघतो की, हे गाव एक धार्मिक पर्यटन स्थळ म्हणून प्रसिद्ध आहे. आणि येथील पालक मुला-मुलींचा भविष्याबाबत जागृत आहेत.

१.७.३ देवमोगरा खेड्यातील लोकसंख्येची वैशिष्ट्ये आणि व्यावसायिक रचना विभाजित वर्तुळात दाखविलेली आहेत.

अ.क्र.	घटक	आकडेवारी	शेकडेवारी	अंशात्मक मूल्य
१.	एकूण लोकसंख्या	६६८	२५.९३	९३.३५
२.	मुला-मुलींची लोकसंख्या(०-६ वयोगट)	१०८	०४.१९	१५.०९
३.	अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या	६५८	२५.५४	९१.९५
४.	एकूण साक्षरता	५८८	२२.८२	८२.१७
५.	एकूण काम करणारी लोकसंख्या	२७७	१०.७५	३८.७१
६.	मूळ काम करणारी लोकसंख्या	०१६	००.६३	०२.२३
७.	सिमांकित लोकसंख्या	२६१	१०.१४	३६.४७
		२५७६	१००.००	३६०.००

१.८ धार्मिक पर्यटन क्षेत्रातील समस्या व उपाय

(Problems and Solution/suggestions):

'देवमोगरा' याहामोगी माता या धार्मिक पर्यटन क्षेत्राचा प्रत्यक्ष भौगोलिक व सांस्कृतिक अभ्यास केला असता येथे आम्हास काही समस्या दिसून आल्यात त्या करिता काही उपाय आम्ही सुचवीत आहोत. पुढील प्रमाणे, त्यात नक्कीच सुधारणा होईल अशी आम्हास अपेक्षा आहे.

१. देवमोगरा हे गाव पर्वतीय क्षेत्रात असून दुर्गम भागात मोडतो येथे पाण्याची समस्या जाणवते, वर्षभर येथे पर्यटक / भाविक दर्शनासाठी येत असतात, विशेष करून यात्रेच्या वेळेस मोठ्या प्रमाणात गर्दी असते म्हणून शासनाने येथील पाण्याच्या समस्याकडे लक्ष देवून कायमचा हा प्रश्न सोडला पाहिजे.

१. येथे पर्यटक मोठ्या प्रमाणावर येत असल्यामुळे मुख्य रस्ता (बऱ्हाणपूर - अंकलेश्वर हायवे) ते देवमोगरा रस्ता चांगल्या दर्जाचा होणे आवश्यक आहे, कारण हा पूर्ण रस्ता टेकड्यामधून वळण प्राप्त करणारा असून घातपाताच्या समस्या निर्माण होवू नयेत म्हणून हा रस्ता चांगला करावा, असे आम्हास वाटते.
२. हे एक निसर्गरम्य ठिकाण आहे, म्हणून येथील पर्यावरणाचा ऱ्हास होणार नाही, या करिता शासनाने विशेष लक्ष देवून अनेक सोयी सुविधा देणे आवश्यक आहे.
३. येणाऱ्या भाविक व पर्यटनांची आकडेवारी लक्षात घेवून येथे वाहन पार्किंग, वाहनामुळे होणारे प्रदूषण लॉजिंग-बोर्डिंग, महामंडळाचा बसेसच्या फेऱ्यामध्ये वाढ होणे. ई. सुखसुविधा अत्यावश्यक आहेत.
४. येणाऱ्या भाविकांनीही वैयक्तिक जबाबदारी स्वीकारली पाहिजे की, आपल्यामुळे येथील निसर्गनिर्मित पर्यावरण प्रदूषित होणार नाही.
५. जंगल संवर्धनासाठी चांगले उपक्रम राबवून एक अभयारण्य निर्माण होवू शकते. याकडे लक्ष केंद्रित केले पाहिजे.
६. येथील शाळेचा स्तर एक ते दहावी पर्यंत आहे. प्रत्यक्ष निरीक्षण व भेट दिली असता हे गाव दुर्गम भागात असून सुद्धा शिक्षणाचा दर्जा चांगला आहे. पायाभूत सुविधा आहेत, हे प्रत्यक्ष दिसले भविष्यात हे ठिकाण चांगले विकसित पर्यटक स्थळ होईल म्हणून लोकांना चांगल्या रोजगारांच्या संधी उपलब्ध होतील, लोक येथेच स्थायिक होतील, म्हणून लोकसंख्या ही वाढेल म्हणून येथे कनिष्ठ महाविद्यालय (११ वी १२ वी) सुरु व्हावी असे आम्हास वाटते.

येणाऱ्या भाविक पर्यटकांची संख्या पाहता देवमोगरा राष्ट्रीय दर्जाचे धार्मिक पर्यटक स्थळ म्हणून घोषित करावे. व तशा सुविधा व्हाव्यात.

७. मूळ निसर्गात मानवी हस्तक्षेप होऊ नये म्हणून कडक निर्बंध हवेत.
८. पर्यटक स्थळी स्वच्छता राखावी, कचरा जमा करण्याची सोय हवी.
९. जंगलतोड होऊ नये उलट तेथे बगीचे उभारावेत.
१०. या पर्यटक स्थळाचा विकास शाश्वत-स्वरूपात व्हावा, निसर्गाचे, कोणाचेही शोषण करणारा नसावा.
११. लिंग-गुणोत्तर प्रमाण जास्त आहे.ते बरोबरीत आणावे असे वाटते.

१.९ निष्कर्ष(conclusion):

१. भूगोलाच्या अभ्यासात पर्यटन स्थळाच्या वर्गीकरणात प्राकृतिक घटक महत्त्वपूर्ण आहेत. हवामान आणि भूरचनेचा दृष्टीने देवमोगरा स्थळ प्रेक्षणीय आहे. देवमोगरा हे नवीन पर्यटक स्थळाच्या विकासाठी प्रस्तुत भौगोलिक अभ्यासाच्या मदतीने नियोजनबद्ध दीर्घकालीन कार्यक्रमाचा आराखडा तयार करता येईल की ज्यामुळे स्थानिक लोकांना रोजगार निर्मिती, उत्पन्नाचे स्रोत आणि आदिवासी भागातील लोकांचा रोजंदारी मजुरीसाठी होणारे इतरत्र स्थलांतर कमी करता येईल असे आम्हास वाटते.
२. हे गाव दुर्गम भागात असूनही येथे साक्षरतेचे प्रमाण चांगले आहे.
३. येथील लिंग-गुणोत्तर जास्त आहे. म्हणजेच दर हजारी पुरुषामागे महिलांचे प्रमाण जास्त आहे.
४. येथे जंगलाचे प्रमाण चांगले असून पानझडी प्रकारचे वृक्ष आहेत. वृक्षामध्ये साग व बांबूची झाडे जास्त आहेत.
५. येथे एकुण लोकसंख्येपैकी ९९% प्रमाण अनुसूचित जमातीचे आहे.
६. येथे येणाऱ्या भाविक / पर्यटकांची निवासाची व्यवस्था नाही.
७. येथील सामाजिक घटकांचा अभ्यास केला असता रूढी, परंपराचा पगडा दिसून येतो.
८. येथील 'याहामोगी माता' उत्सवातून आदिवासी लोकांची संस्कृती, कला, गुण व साहित्य याचे खरे महत्त्व दिसून येते.

१.१० संदर्भ (References):

- १) गुजरात शासन, प्रकाशिक राजपिपला जिल्हा गैजेटर
- २) मुख्याध्यापक, प्राथमिक शाळा, देवमोगरा.
- ३) मुख्याध्यापक, शासकीय आश्रमशाळा, देवमोगरा.
- ४) अंतरजाला (इंटरनेट) www.devmogra.com
- ५) डॉ. गोविंद गारे, सातपुड्यातील भिल्ल, ऐतिहासिक आणि सामाजिक मागोवा कॉ प्रकाशन, विजयानगर, पुणे ४११०३०

PRINCIPAL
V.M.'s Arts & Commerce College
Akalkuwa Dist. Nandurbar

-• भूगोल शास्त्र विभाग •-

वि वि मंडळाचे

कला वाणिज्य महाविद्यालय अक्कलकुवा जि. नंदुरबार

• प्रमाणपत्र •

प्रमाणित करण्यात भूगोल विभागातील विद्यार्थी / विद्यार्थिनी .. .. वर्ग एस वाय बी ए / टी वाय बी ए उन्हाळी परीक्षा एप्रिल 2019-20 परीक्षा बैठक क्रमांक..... कायम नोंदणी क्रमांक..... यानेहीने दिनांक रोजी आयोजित केलेल्या एक दिवसीय देवमोगरा माता दर्शन भौगोलिक सहलीचा अहवाल सक्रिय सहभाग घेतलेला आहे .

प्रमुख सहल

समन्वयक प्रमुख भूगोल

18/19

वि वि मंडळाचे

कला वाणिज्य महाविद्यालय अक्कलकुवा जि. नंदुरबार

भूगोल विभाग

प्रात्यक्षिक परीक्षा -2018-19

मांगीतुंगी- सापुतारा दर्शन भौगोलिक सहलीचा अहवाल

क. ब. चौ उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठास सादर

सादर करता/कर्ती विध्यार्थ्यांचा नावे

नाव .....

वर्ग - एस वाय बी ए /टी वाय बी ए

परीक्षा बैठक क्रमांक

--	--	--	--	--	--

• भूगोल शास्त्र विभाग •

वि वि मंडळाचे

कला वाणिज्य महाविद्यालय अक्कलकुवा जि. नंदुरबार

• प्रमाणपत्र •

प्रमाणित करण्यात भूगोल विभागातील विद्यार्थी / विद्यार्थिनी ... वर्ग एस
वाय बी ए / टी वाय बी ए उन्हाळी परीक्षा एप्रिल 2018-19 परीक्षा बैठक क्रमांक.....
कायम नोंदणी क्रमांक..... यानेहीने दिनांक रोजी आयोजित केलेल्या एक दिवसीय
मांगीतुंगी- सापुतारा- दर्शन भौगोलिक सहलीचा अहवाल सक्रिय सहभाग घेतलेला
आहे .

प्रमुख सहल

समन्वयक प्रमुख भूगोल

INDEX

SR. NO	TITLE	PAGE NO.
	CERTIFICATE	02
	PREFACE	04
	ROUTE MAP	05
1	INTRODUCTION	06
2	AIMS AND OBJECTS	06
3	HISTORY OF SAPUTARA	07
4	LOCATION AND EXTEND	07
5	CLIMATE	08
6	FLORA AND FAUNA	08
7	BEST TIME TO VISIT	09
8	MAJOR TOURIST DESTINATIONS AT SAPUTARA	10
9	SHREE SAPTASHRUNGI GAD	16
10	CONCLUSIONS	18

PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar

SAPUTARA HILL STATION

1. INTRODUCTION:-

Geography is science teaches us observations. Through an observation we learn and study the subject on various parameters. To study and observe miracles of miracle is beautiful thing. Yet the earth is full with unfolded miracles and mysteries. Our forefather tried their best to discover the necessity of the nature. The holy land of our country is covered with so many geographical aspects.

Our civilization is greatest in the world because country is only an example of the unity in diversity. It has also an example of secularism. Men and women of many religions, castes and sects are living together, so we are proud of its rich and valid heritage. It is also glimpses of the cultural variety dressing, food, languages, tradition and customs. All these observe and analyze geographically.

2. AIMS AND OBJECTIVES:

It is said that experience is our real teacher. Knowledge in text books of geography having its limitation. Realization is an important thing that is why we should visit various places from geographical point of view. Only because of tourism we can correlate internal world to external world for this purpose these educational tours should be arranged by schools and colleges. This tour is improves our knowledge, show the beauty of nature, provide the history of monuments. That is why; we really want to study geography through the travel and tourism.

3. HISTORY OF SAPUTARA:

The name Saputara literally stands for 'abode of serpents,' a fact that is highlighted by the presence of an image of a snake on the shores of the Sarpagana river, which flows through the town. This image is worshipped by the region's tribal folk, especially during major festivals such as Holi. Adding to Saputara's mystique is the legend that Lord Rama spent 11 years of his exile in these very forests.

4. LOCATION AND EXTEND:

SAPUTARA, situated in a densely forested plateau in the Sahyadri range, holds the distinction of being the only hill station in the Dang district of South Gujarat State. The Gujarat State is situated on the west coast of India and boasts of a 1,600 km long coastline. The Arabian Sea sweeps off the western and south western frontiers of the state. It is situated between 20° 1' and 24° 7' north latitudes and 68° 4' and 74° 4' east longitudes. Gujarat stretches from Kutch in the West to Daman in the South. In the East, lies the hilly region of the Aravallis, whereas lush green woods, hills, plains and rivers are found in the west. Rajasthan lies towards the northeast of Gujarat, Madhya Pradesh to the east and Maharashtra to the southeast. The tranquil small town of Saputara is situated at an altitude of around 1,000 m, and has a climate that is consistently pleasant, although leaning towards chilly, throughout the year. The place is rich in its bio-diversity and natural relics. It includes in itself many panoramic natural landscape views and rich heritage of its folklore and tradition of the native 'Dangi'. It has been developed as a planned hill resort with all necessary amenities such as hotels, parks, swimming pool, boat club, theatres and a museum to ensure an enjoyable holiday in the cool of the hills.

5. CLIMATE:

This picturesque hill station is perched on a plateau in the Dang forest area of the Sahyadri Range at an altitude of about 1420 m. It has a cool bracing climate, the highest temperature even in the summer do not exceed 28 °C. Saputara means the 'Abode of Serpents' (Land of Snakes) and a snake image on the banks of the river Sarpagana is worshiped by the Adivasis on festivals like Holi. Saputara has been developed as a planned hill resort with all the necessary amenities like hotels, parks, swimming pools, boat club, theaters, ropeways and a museum to ensure an enjoyable holiday in the cool of the hill. Saputara is only 172 km. from Surat and 250 km from Mumbai. Saputara will soon have its own airport as state government is considering the plan. Maharashtra state border is only 4 km away from Saputara. Excursions from Saputara can be made to the wild life sanctuary in the Mahal Bardipara forest, 60 km. from here and to Gira Waterfalls 52 km away.

6. FLORA AND FAUNA:

Dang forest is the richest forest in India regarding to the flora and fauna. Total of several species belonging to flora for genera are reported from Dang.

The generic high percentage indicate that the present composition of area is the result of in tensed intergeneric and intrageneric competition in varied types of micro climates which may be utilize for the introductions of species growing in climates which may be utilize for the introduction of species growing in silillar microclimates elsever. It is supported by the fact that his micro climates are naturally supporting both the tropical and temperate aliments.

Dang forest extend over 1800 sq km. it supports a wide variety of wildlife, tiger, Panther, wild dogs, gaur, Sambar, Barking deer, wild boar, chital, langur, chausinga, bear, nilgay and about 252 types of birds among which most beautiful once are peacock and paradies flycatches accurce in Dang due to the protection given. Plants are on their own to grow, reproduce, exchange their genes evolv and adjust freely to their ecological niche.

Dang has a rich bird life with more than 250 species belonging to 54 families. Eagles and falcons are found associated with steep hillsides and cliffs while hawks and hawk-eagles are found all over. The crested serpent eagle is a prominent bird. Its high pitched call is often heard as it flies overhead. Water birds are seen around the lakes during winter. There are few lakes in Dang and these are mostly small, hence water birds are not very diverse. Owls are usually seen in the large trees that border the streams and river particularly the brown fish owl. Birds which are partial to human settlements are seen in the fields and villages. There is a recent record of the black woodpecker in Dang, while the forest spotted owlet was last reported to have occurred in Dang in the past but is seen no more. Biodiversity is expected to be high under such conditions.

This extensive ethnomidicinal survey was conducted in the rural and tribal pockets of Dang wildlife area which includes places like madizadap, raypur, smadoh, makhala, pili, mamana, kund, churni pastalai, vairat, malor, bari, dharghar and gullazghat.

7. BEST TIME TO VISIT:

The hill resort promises to refresh the tourists throughout the year with its cool weather. Saputara does

not experience any extreme temperature variations and is an ideal getaway for the sun-scorched souls of the plains. The monsoon rains add to the magic of Saputara. Thus you may plan your trip to the Saputara hills any time of the year, but the best time is from middle of March to middle of November.

8. MAJOR TOURIST DESTINATIONS AT SAPUTARA (SIGHT SEEING):

There are several tourist and Geographical destinations at Satpura. Among these some important destinations are following.

A. Vansada National Park :

Originally, a private forest of maharaja of Vansada, the park now covers an area of 24 km². Despite its small size the park harbors tiger, leopard, pangolin, Rusty-spotted Cat, python, giant squirrel, four-horned antelope etc. Prior permission from the Chief Wildlife Warden, or DFO, Ahwa, is required before visiting the park.

B. Purna Sanctuary:

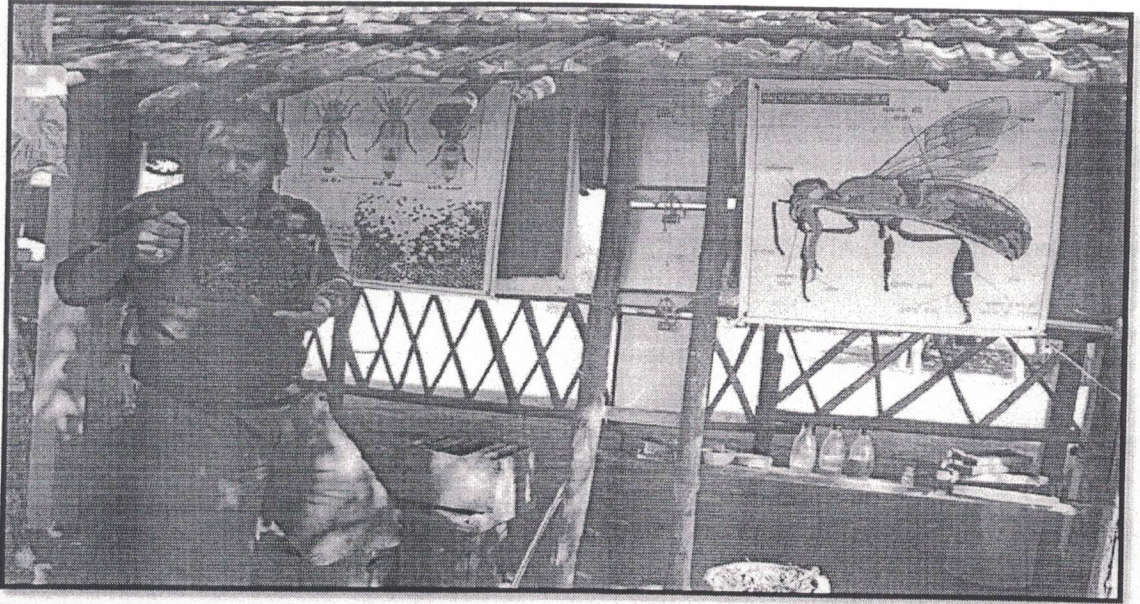
Covering an area of 160 km², Purna Sanctuary is a part of a dense moist deciduous forest in the Western Ghat of Gujarat. Situated at Mahal, 60 km north of Dangs, the sanctuary is crossed by Purna and Gira rivers. There are bamboo-lined pathways for trekkers. Prior permission is necessary for visiting.

C. Honey Bee Centre:

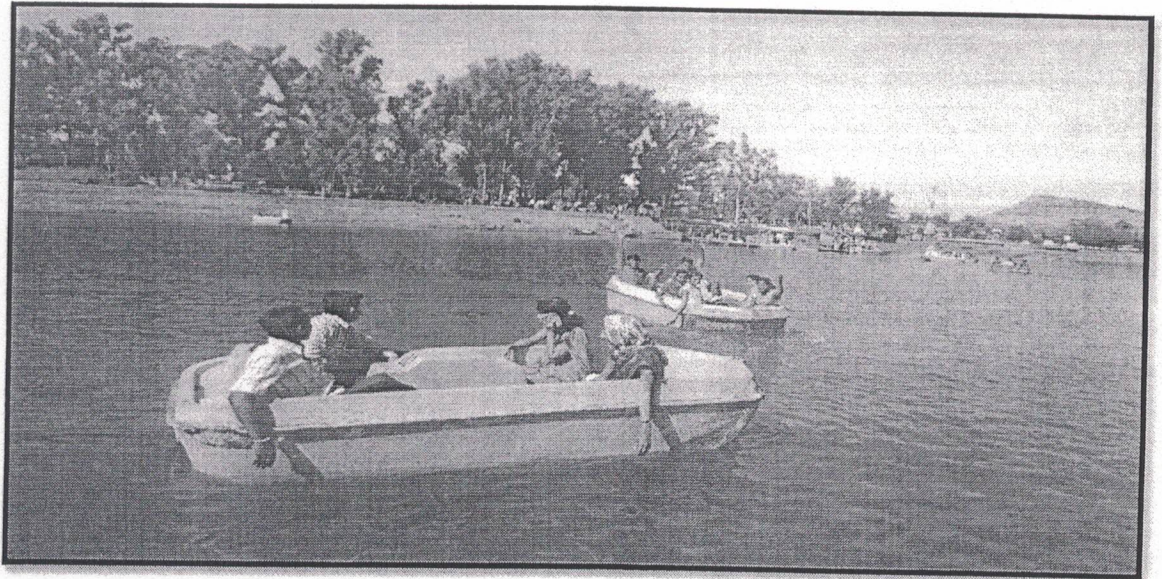
The *Honey Bees Centre* is a place where honeybees are reared and pure honey is collected. It is just opposite to the

garden. It also provides information on honey industry and honeybee rearing.

D. Boating:

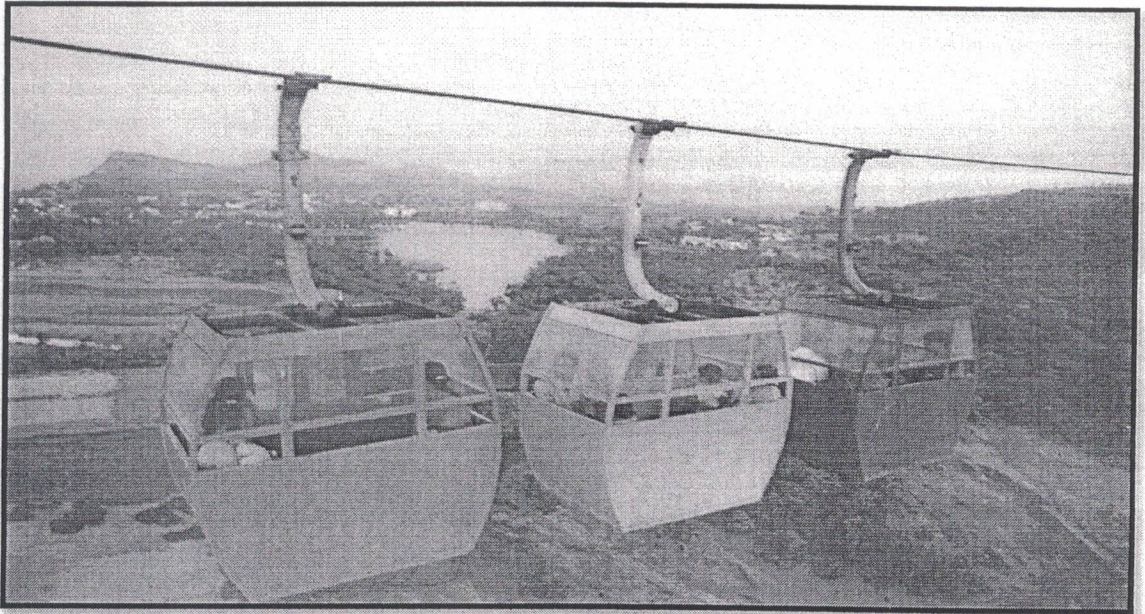
The Saputara Lake surrounded by greenery makes it pleasurable to sail in the lake in a row or paddle boat. The **Lake and Boating Club**, right in the heart of the valley, is the extremely calm Saputara Lake. It is 70 feet deep and spreads in the vast valley surrounded by the hills. Row and paddle boats

are available for hire. Several types of amusement facilities for children are available near the lake.

E. Sunrise Point:

It is a point which offers the best view of Saputara and adjoining Malegoan could be reached after a walk of 1.5 km in the direction of Waghai. The naming restricts the tourist traffic to this best place as tourists believe that the point should only be visited at sun rise, however, one may visit it at any time of the day to catch a panoramic view. The Tata Consultancy Services has suggested renaming this point as Valley View Point to enhance tourist traffic.

F. The Ropeway:

A ten minutes ride across the valley to the sunset point organised by Hotel Vaity. On your way up to the Governor's hill, you will pass the Vaity Resort. Here you can use the ropeway service (cablecar) to go up to Sunset Point. Suspended above hills, valleys and meandering rivers, this 15 minute ride gives you a bird's eye view of Saputara. When planning your day bear in mind that jeeps take passengers 2 km from the main

roundabout in the city up to the boarding point only between 5.30pm and 6.00pm, and that the cable car will not operate without at least twelve passengers.

G. Sunset Point:

It is table top and near to rope way. Sunset Point is suitable for spending two-three hours. There are several allied activities like bike riding, horse or camel riding, zip lining, archery, Para gliding etc.

H. Gira falls:

Gira Falls Makes an excellent excursion option from Saputara. Just 52 km away from Saputara the Gira Waterfalls should not be missed especially during the months of June to November.

I. Artist Village :

This is a place to not only see and buy the tribal artifacts on display, but also to get your hands to work. You will feel welcomed and inspired to try out warli painting or craft tribal objects. Run by Chandrakant Parmar and Surya Goswami, it is a good place to learn about the culture of this region, especially for school groups. The community also provides simple accommodation for a very reasonable cost

J. Gardens:

Rose Garden, as the name suggests, is a spectacular garden with many variety of Roses. Step Garden is a garden set up in steps. On the steps are laid beautiful plants and flower pots. Another garden is Lake Garden on the banks of Saputara Lake, which is an excellent picnic spot. All these gardens make Saputara a beautiful place. One another attractive place in

Saputara, step garden has the unique feature of a garden set up in steps. Well laid out steps are adorned with beautiful plants, flower pots ... (more) One another attractive place in Saputara, step garden has the unique feature of a garden set up in steps. Well laid out steps are adorned with beautiful plants, flower pots and in the midst of nice woods. There is a forest hut for the comfortable stay of the visitors, placed amidst the garden. The Garden is well maintained and offer many varieties of flowers and plants. Garden has open space for children to roam around. This is a nice place to spend the evenings away from town bustle and hustle.

K. Governor's Hill

As you walk through this open expanse in the early hours of the day, you experience a mysterious dance of light slowly caressing life into the world.

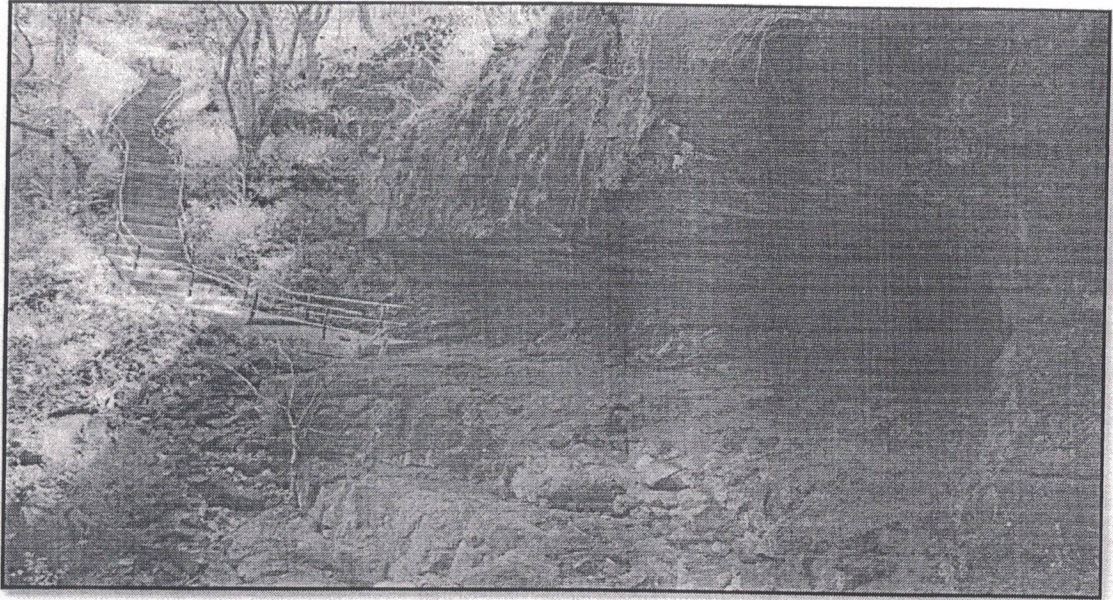
You have an amazing view of the valleys, streams and rivulets, and on your right you can see a railing demarking the Gujarat-Maharashtra border. During certain seasons in the

evening you can have camel rides or buy local snacks on this otherwise quiet hilltop.

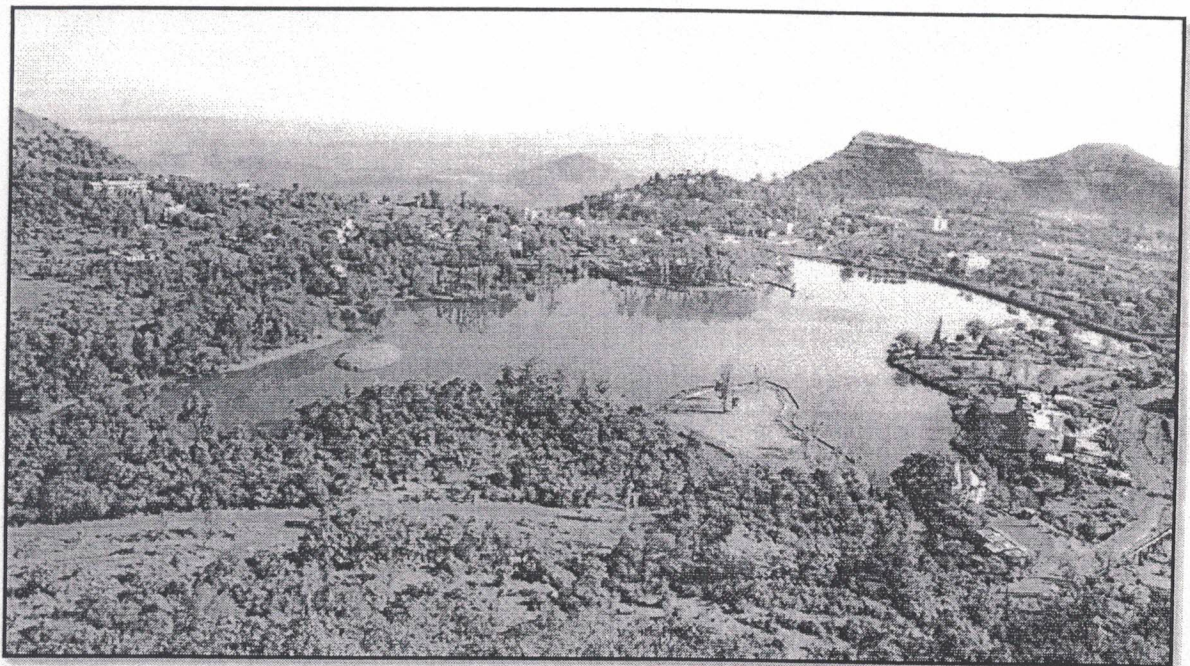
L. Pandav Gufas :

Pandav Gufas are believed to be the caves which Pandavas used during their vanavasa to offer prayers to Lord Shiva.

M. Lake View Garden:

This is maintained at the banks of lake in the centre of Saputara.

N. Sardar Shikhar:

Sardar Shikhar is a worth seeing point. From there you can see the sun spreading its beautiful soft morning rays on the greenery.

O. Echo Point :

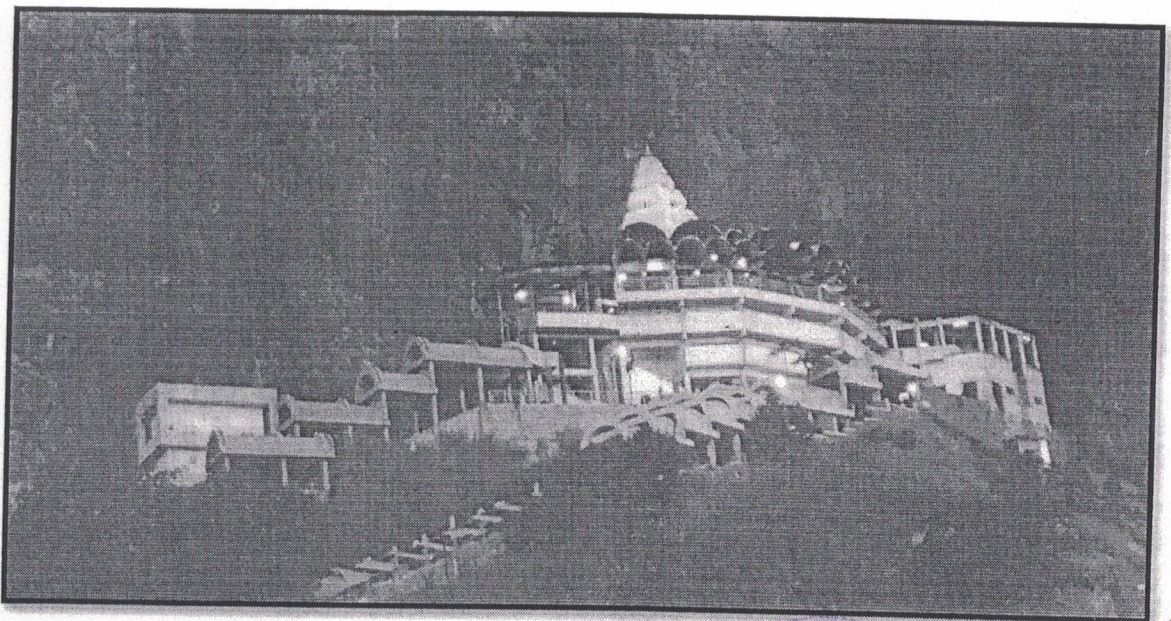
Echo Point is situated just ahead of Rutumbhara Vishwavidhalaya. It provides fun and activities under one roof.

P. Saputara Tribal Museum:

Saputara Tribal Museum is a small museum with a tribal theme, displaying the lifestyle, ornaments, musical instruments, agricultural implements, house objects of day-to-day use of native Dangis. It provides an insight into the tribes of Dang. Timings: 10.30am to 05.00pm.

9. SHREE SAPTASHRUNGI GAD :

Shree Saptashrunji Gad near Nashik city is situated at a distance of 60 km from Nashik. It is one of the most visited and religious places for pilgrims. As the temple is situated on a mountain, a regular bus service is provided from the foot of the mountain to the temple.

Shree Saptashrunji Gad is one among the 51 shaktippethas temple in India and one of the four shaktippetha temple in Maharashtra, other being, Mahalakshmi temple Kolhapur, Tuljapur Bhavani Temple, Mahur Gad Devi temple in Mahur.

Saptashringa Ghad is a place where Goddess Bhagawati dwells. It is one of the most important of the places of Goddesses in Maharashtra. Saptashringa signifies seven mountain peaks. Nanduri village is situated at the foot of the Saptashringa Gad. In front of the temple there stands Markandeya Rishi's (sage) hill. The Saptashringa Gad is full of a variety of trees having medicinal worth. As per the story depicted in Ramayana, Hanuman carried the herbal medicine for wounded Laxmana from this hill. There are about 108 water reservoirs on the hill, known as Kundas. Vani is situated at a distance of 60 kms. away from Nashik. Hindu almanac considers three and half days as highly auspicious. They are Gudipadwa - Hindu's New Year, Dushhera, Diwali and Akshaytritiya. Likewise dwelling places of Goddesses in Maharashtra are famous.

Tuljapur where Tulja Bhawani dwells, Kolhapur, the dwelling place of Ambabhavanior Mahalakshmi, and Mahur where Kulaswamini dwells. Saptashrunji Garh where Goddess Bhagawati dwells is half as important as any of the earlier mentioned places of Goddesses in Maharashtra.

10. CONCLUSIONS

Our tour is very successful because we learn lot of things than expectation. We could see very deferent part of our country due to excursion only. Following are outcomes of the tour:-

1. Field work and excursion is very essential part of geographic study because of diversity in physical and cultural elements.
2. Observation teaches us various things so that one can correlate theory with the facts in day to day life.
3. It is said that experience is our best teacher. It is proved with examples during excursion.
4. Western Ghats, Dang Dense Forest, Artist Village, Rose Garden, Honey Bees Centre, Echo Point, Lake View Garden, Sitavan, Saputara Lake and Boating etc. things were ever seen in life.
5. Tourism is very fast developing economic activity in India. Tourism industry has great scope in India because of variety in physical and cultural elements.
6. Tourism industry has great potential to create job opportunities in the country.

PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akalkuwa Dist. Nandurbar

Vidya Vikas Mandal's

ARTS & COMMERCE SENIOR, ARTS Jr. COLLEGE, AKKALKUWA

Tal. Akkalkuwa Dist. Nandurbar (M.S.) Pin- 425415

Ph.- (02567) 252357 Fax.- (02567) 252357

Email- asp_principal@rediffmail.com, website- accakw.vidyavikasmandal.in

Established- Senior College- 26 Aug. 1991

Junior College- 2003-04, Index No.- J.19.01.010, U-Dise No. 27010500113

Out No.-

Date-

1. **Title of Event: Tree Plantation** (Environment Day-Week)

2. **Date:** 16/06/2018

2. **Introduction of the event:** The NSS unit frequently organises tree plantation on the college campus including Environment Day-week. Mostly every year summer vacation ends on 14 June and 15 June the college commences opening of new academic session. The activity of tree plantation was organised at the auspicious hands with hon. Chairman Aabasaheb Suresh Ramrao Patilns, Principal Dr. A.S.Paithane, NSS officer Prof M G Vasave, Staff, Students and Cadets. Around 20 plants were planted which includes Neem, Champa, Mogara, Saptaparni etc. The Chairman of the Institute positively responded to such extension activity and asked the authorities to promote the same society for human wellbeing.

3. **Duration:** One Day.

4. **Place:** Vidya Vikas Mandal's Arts, Commerce College Akkalkuwa Nandurbar.

5. **Inaugurator/Chief Guest:** Hon. Shri. Chairman Aabasaheb Suresh Ramrao Patilns and College Administrators

6. **Attendees:** 70

7. **Particular activity:** Tree Plantation.

8. **Social inclusion/alliance:** The host college and the NSS unit.

9. **Message to society:** The Cadets, Staff and other students got aware of importance of Tree plantation and adding beauty to the culture of the college.

10. **Concluding Remarks:** The plantation is done in a positive note about taking care of trees for long. The students were admired and appreciated for the initiation by the administrators.

Principal
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar

PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar

Vidya Vikas Mandal's

ARTS & COMMERCE SENIOR, ARTS Jr. COLLEGE, AKKALKUWA

Tal. Akkalkuwa Dist. Nandurbar (M.S.) Pin- 425415

Ph.- (02567) 252357 Fax.- (02567) 252357

Email- asp_principal@rediffmail.com, website- accakw.vidyavikasmandal.in

Established- Senior College- 26 Aug. 1991

Junior College- 2003-04, Index No.- J.19.01.010, U-Dise No. 27010500113

Out No.-

Date-

1. **Title of Event:** International Day of Yoga
2. **Date:** 22/06/2018
3. **Introduction of the event:** The College celebrated International Day of Yoga as per the instructions and guidelines of Government, University and Sport and NSS Department. The institute made the arrangement of the event on the central ground with mats. The team of yoga teachers, Dr. M.V. Gangurde, Prof. R.C.Bedse and others, performed the Asanas for the participants. There were nearby 120 participants including vice-chairman, coordinators, principal, students, cadets, staff and citizens. The candidates performed all the asanas enthusiastically since the yoggurus were explaining the importance of each yogasanas with practical utility. The day is celebrated all over the country since it has steered up the participants to do it consistently. Many participants performed without hesitation.
4. **Duration:** One day.
5. **Place:** VVMS Arts and Commerce College Akkalkuwa Dist- Nandurbar.
6. **Inaugurator/Chief Guest:** The Principal, VVMS Arts and Commerce College Akkalkuwa Dist- Nandurbar.
7. **Attendees:**50.
7. **Particular activity:** suryanamaskar, shawasan, anolam, vinolam, shirshasam all the important asanas.
8. **Social inclusion/alliance:** The activity revitalised participants from different organisation and citizens of neighbouring locality which enhanced the scope of the activity.
9. **Message to society:** Thought the celebration is for one day, it inspires many beginners to maintain the Yogas in their life which makes a chain of yoga performers that converted into a yoga group. The group every practices on the college ground.
10. **Concluding Remarks:** The organization of the international day of yoga ultimately results in continuation of beginners as converted into a practitioners of Yoga.

PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist Nandurbar

PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar

Vidya Vikas Mandal's

ARTS & COMMERCE SENIOR, ARTS Jr. COLLEGE, AKKALKUWA

Tal. Akkalkuwa Dist. Nandurbar (M.S.) Pin- 425415

Ph.- (02567) 252357 Fax.- (02567) 252357

Email- asp_principal@rediffmail.com, website- accakw.vidyavikasmandal.in

Established- Senior College- 26 Aug. 1991

Junior College- 2003-04, Index No.- J.19.01.010, U-Dise No. 27010500113

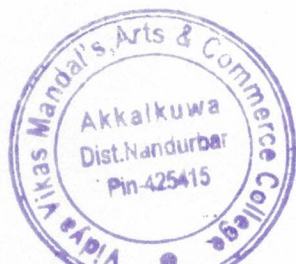
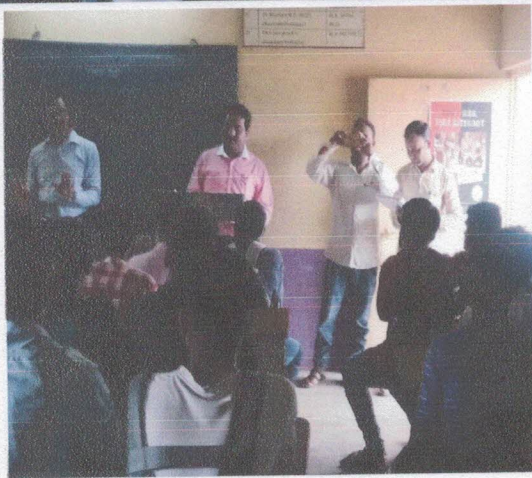
Out No.-

Date-

1. **Title of Event:** Voter Day Rally
2. **Date:** 25/1/2019
3. **Introduction of the event:** The College celebrated Voter Day Rally and Rangoli competition as per the instructions and guidelines of Government, University. The institute made the arrangement of the event in the college and rally was held in the Akkalkuwa. Tahasildar Amrautkar N.S., Principal Dr. S.B.Patil others. There were nearby 120 participants including coordinators, principal, students, Volunteers, staff and citizens. The day is celebrated all over the country since it has steered up the participants to do it consistently. Many participants performed without hesitation.
4. **Duration:** One day.
5. **Place:** VVMS Arts and Commerce College Akkalkuwa Dist- Nandurbar.
6. **Inaugurator/Chief Guest:** The Tahasildar Akkalkuwa Principal, VVMS Arts and Commerce College Akkalkuwa Dist- Nandurbar.
7. **Attendees:** 120
7. **Particular activity:** suryanamaskar, shawasan, anolam, vinolam, shirshasam all the important asanas.
8. **Social inclusion/alliance:** The activity revitalised participants from different organisation and citizens of neighbouring locality which enhanced the scope of the activity.
9. **Message to society:** Thought the celebration is for one day, it inspires many The group every practices on the college ground.
10. **Concluding Remarks:** The organization of the international day of yoga ultimately results in continuation of beginners as converted into a practitioners of Yoga.

PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar

PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar

Vidya Vikas Mandal's

ARTS & COMMERCE SENIOR, ARTS Jr. COLLEGE, AKKALKUWA

Tal. Akkalkuwa Dist. Nandurbar (M.S.) Pin- 425415

Ph.- (02567) 252357 Fax.- (02567) 252357

Email- asp_principal@rediffmail.com, website- accakw.vidyavikasmandal.in

Established- Senior College- 26 Aug. 1991

Junior College- 2003-04, Index No.- J.19.01.010, U-Dise No. 27010500113

Out No.-

Date-

1. **Title of Event: Blood Donation** (Environment Day-Week)
2. Date: 09/12/2018
2. **Introduction of the event:** The NSS unit frequently organises **Blood Donation** on the college campus including. Mostly every year on 9th December the college has organised blood donation camp to motivate the students. The activity of blood donation was organised at the auspicious hands with hon. Dr. Mahesh Kuwar, Dr.A.S.Paithane, NSS officer Prof M G Vasave, Staff , Students and students. Around 40 students donated the blood. The Chairman of the Institute positively responded to such extension activity and asked the authorities to promote the same society for human wellbeing.
3. **Duration:** One Day.
4. **Place:** Vidya Vikas Mandal's Arts, Commerce College Akkalkuwa Nandurbar.
5. **Inaugurator/Chief Guest:** Hon. Shri. Dr A.S Paithane and College Administrators
6. **Attendees:** 40
7. **Particular activity:** Blood Donation
8. **Social inclusion/alliance:** The host college and the NSS unit.
9. **Message to society:** The Staff and other students got aware of importance of blood donation.
10. **Concluding Remarks:** The blood donation is important in tribal area.

Principal
PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar

श्री. डॉ. नरेश जी. नरेशजी काशी येणे पारानत रोजी केल्याचा विषयाने कापडे तालिब, मर्यादायें शारिरीक स्थितीच्या

अक्कलकुवा येथील कला व वाणिज्य महाविद्यालयातील विविधत रक्तदान करण्यात विद्यार्थिनी. सोबत ए.एस. पेटळे, ए.यू. पाटील, महेश गांगुर्डे, किरीट बागुल, एन.डी.भाभरे, एस.एस.पवार आदी.

अक्कलकुवा येथे विद्यार्थ्यांचे रक्तदान कला महाविद्यालयात उपक्रम : रेड रिबन क्लबची स्थापना

अक्कलकुवा : शहरातील कला आणि वाणिज्य महाविद्यालय राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग आणि ग्रामीण रुग्णालय अक्कलकुवा यांच्या संयुक्तविद्यमाने रक्तदान शिबिर घेण्यात आले. यात २० विद्यार्थी-विद्यार्थिनींनी रक्तदान करून नवा आदर्श घडवून दिला.

या शिबिराप्रसंगी रेड रिबन क्लबची स्थापना करण्यात आली. या उपक्रमामध्ये अध्यक्षस्थानी प्राचार्य डॉ. ए.एस.पेटळे होते. तर यावेळी प्रा.डॉ. ए.यू.पाटील, प्रा.डॉ. महेश गांगुर्डे, प्रा.डॉ. एन.डी.भाभरे, प्रा.एस.के.भावंत, जी.बाबू,पाटील, प्रा.एच.जी.वसावडे, प्रा. आर.एस.पाटील

रेड रिबन उपक्रम प्रसंगी महाविद्यालयात कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले होते. यात १८ प्राध्यापकांनी सहभाग नोंदवला. यावेळी विद्यार्थ्यांना एड्स बाबत माहिती देण्यात आले. प्राचार्य डॉ. पेटळे यांनीही मार्गदर्शन केले.

यावेळी त्यांनी विद्यार्थ्यांना एच.आय.व्ही आणि आजची तरुण पिढी याविषयावर मार्गदर्शन केले. तसे त्यांनी विद्यार्थ्यांना या क्लबद्वारे जनजागृती करण्याचे आवाहन केले. या कार्यक्रमाचे आयोजन रासेवो कार्यक्रम अधिकारी प्रा. जितेंद्र बागुल यांनी केले होते. शेवटी आचार्य प्रा.एस.एस.पवार यांनी मानले. विद्यार्थ्यांनी विचारलेल्या विविध प्रश्नांची उत्तरे डॉ. महेश गांगुर्डे यांनी दिली. या कार्यक्रमात २० विद्यार्थ्यांनी स्वयंस्फूर्तीने रक्तदान केले. कार्यक्रमा यामध्येतीक्ष्ण शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी यांच्यासह रुग्णालयाच्या कर्मचाऱ्यांनी परिश्रम घेतले. (जातिहर)

Tree Plantation in the college campus with rally in NSS Adopted Village

PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar

Vidya Vikas Mandal's

ARTS & COMMERCE SENIOR, ARTS Jr. COLLEGE, AKKALKUWA

Tal. Akkalkuwa Dist. Nandurbar (M.S.) Pin- 425415

Ph.- (02567) 252357 Fax.- (02567) 252357

Email- asp_principal@rediffmail.com, website- accakw.vidyavikasmandal.in

Established- Senior College- 26 Aug. 1991

Junior College- 2003-04, Index No.- J.19.01.010, U-Dise No. 27010500113

Out No.-

Date-

1. **Title of Event: Tree Plantation** (Environment Day-Week)
2. **Date:** 18/06/2019
3. **Introduction of the event:** The NSS unit frequently organises tree plantation on the NSS Adopted village on Environment Day-week. Mostly every year summer vacation ends on 14 June and 15 June the college commences opening of new academic session. The activity of tree plantation was organised at the auspicious hands with hon. Sarpanch and the HM of ZP School DevmograPunarvasn and the Principal of the College, NSS officer Prof M L Sawant, Staff, Students and Cadets. Around 30 plants were planted which includes Neem, Champa, Mogara, Saptaparni etc. The Chairman of the Institute positively responded to such extension activity and asked the authorities to promote the same society for human wellbeing.
4. **Duration:** One Day.
5. **Place:** ZP School DevmograPunarvasn.
6. **Inaugurator/Chief Guest:** Sarpanch and the HM of ZP School DevmograPunarvasnand College Administrators
7. **Attendees:** 80
8. **Particular activity:** Tree Plantation.
9. **Social inclusion/alliance:** The host college and the NSS unit.
10. **Message to society:** The Staff and other students got aware of importance of Tree plantation and adding beauty to the culture of the college.
11. **Concluding Remarks:** The plantation is done in a positive note about taking care of trees for long. The students were admired and appreciated for the initiation by the administrators.

Principal
PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar

Vidya Vikas Mandal's

ARTS & COMMERCE SENIOR, ARTS Jr. COLLEGE, AKKALKUWA

Tal. Akkalkuwa Dist. Nandurbar (M.S.) Pin- 425415

Ph.- (02567) 252357 Fax.- (02567) 252357

Email- asp_principal@rediffmail.com, website- accakw.vidyavikasmandal.in

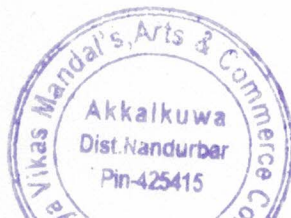
Established- Senior College- 26 Aug. 1991

Junior College- 2003-04, Index No.- J.19.01.010, U-Dise No. 27010500113

Out No.-

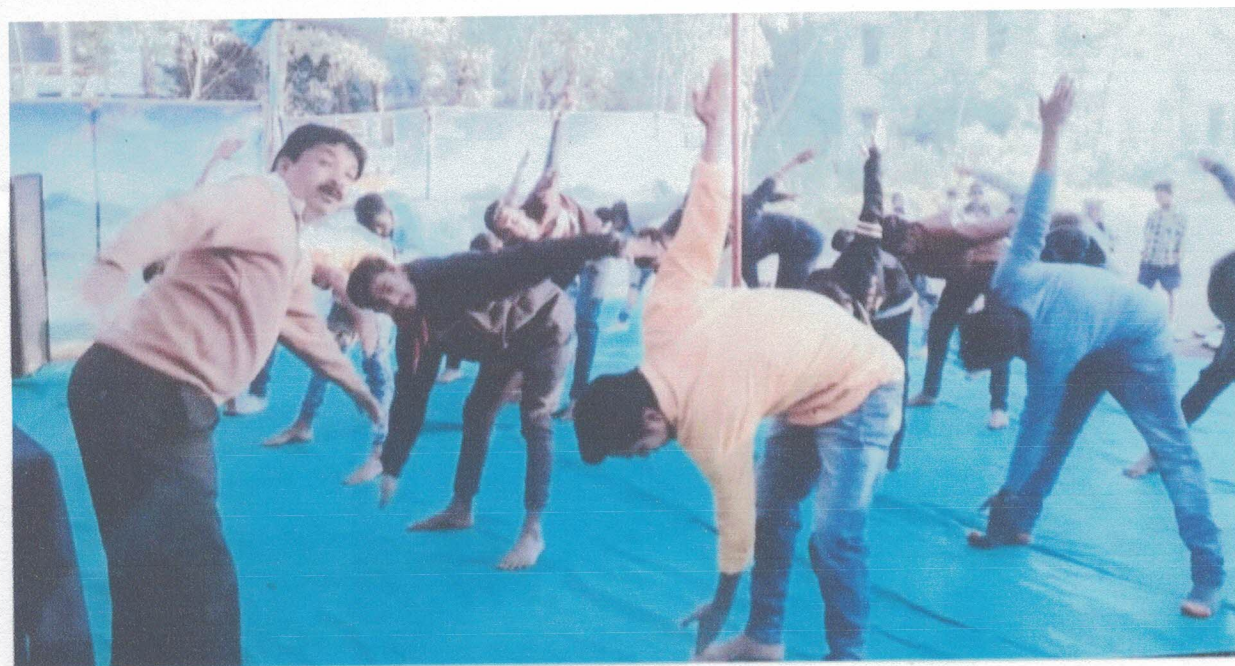
Date-

1. **Title of Event:** International Day of Yoga
2. **Date:** 22/06/2019
3. **Introduction of the event:** The College celebrated International Day of Yoga as per the instructions and guidelines of Government, University and Sport and NSS Department. The institute made the arrangement of the event on the central ground with mats. The team of yoga teachers, Prof. R.C.Bedse physical director has taught Yoga and others, performed the Asanas for the participants. There were nearly 50 participants including vice-chairman, coordinators, principal, students, cadets, staff and citizens. The candidates performed all the asanas enthusiastically since the yoggurus were explaining the importance of each yogasanas with practical utility. The day is celebrated all over the country since it has steered up the participants to do it consistently. Many participants performed without hesitation.
4. **Duration:** One day.
5. **Place:** VVMS Arts and Commerce College Akkalkuwa Dist- Nandurbar.
6. **Inaugurator/Chief Guest:** Dr. S. B. Patil
7. **Attendees:** 50.
7. **Particular activity:** suryanamaskar, shawasan, anolam, vinolam, shirshasam all the important asanas.
8. **Social inclusion/alliance:** The activity revitalised participants from different organisation and citizens of neighbouring locality which enhanced the scope of the activity.
9. **Message to society:** Thought the celebration is for one day, it inspires many beginners to maintain the Yogas in their life which makes a chain of yoga performers that converted into a yoga group. The group every practices on the college ground.
10. **Concluding Remarks:** The organization of the international day of yoga ultimately results in continuation of beginners as converted into a practitioners of Yoga.

PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar

PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar

Vidya Vikas Mandal's

ARTS & COMMERCE SENIOR, ARTS Jr. COLLEGE, AKKALKUWA

Tal. Akkalkuwa Dist. Nandurbar (M.S.) Pin- 425415

Ph.- (02567) 252357 Fax.- (02567) 252357

Email- asp_principal@rediffmail.com, website- accakw.vidyavikasmandal.in

Established- Senior College- 26 Aug. 1991

Junior College- 2003-04, Index No.- J.19.01.010, U-Dise No. 27010500113

Out No.-

Date-

1. **Title of Event:** Voter Day Rally
2. **Date:** 25/1/2020
3. **Introduction of the event:** The College celebrated Voter Day Rally as per the instructions and guidelines of Government, University. The institute made the arrangement of the event in the college and rally was held in the Akkalkuwa Tahesil. Tahasildar Nitin Devare others was the guest of the rally. There were nearby 130 participants including coordinators, principal, students, Volunteers, staff and citizens. The day is celebrated all over the country since it has steered up the participants to do it consistently. Many participants performed without hesitation.
4. **Duration:** One day.
5. **Place:** VVMS Arts and Commerce College Akkalkuwa Dist- Nandurbar.
6. **Inaugurator/Chief Guest:** The Tahasilda Akkalkuwa and Principal, VVMS Arts and Commerce College Akkalkuwa Dist- Nandurbar.
7. **Attendees:** 130
7. **Particular activity:** suryanamaskar, shawasan, anolam, vinolam, shirshasam all the important asanas.
8. **Social inclusion/alliance:** The activity revitalised participants from different organisation and citizens of neighbouring locality which enhanced the scope of the activity.
9. **Message to society:** Thought the celebration is for one day, it inspires many The group every practices on the college ground.
10. **Concluding Remarks:** The organization of the international day of yoga ultimately results in continuation of beginners as converted into a practitioners of Yoga.

PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar

Vidya Vikas Mandal's

ARTS & COMMERCE SENIOR, ARTS Jr. COLLEGE, AKKALKUWA

Tal. Akkalkuwa Dist. Nandurbar (M.S.) Pin- 425415

Ph.- (02567) 252357 Fax.- (02567) 252357

Email- asp_principal@rediffmail.com, website- accakw.vidyavikasmandal.in

Established- Senior College- 26 Aug. 1991

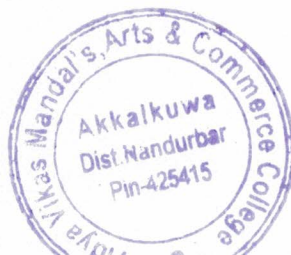
Junior College- 2003-04, Index No.- J.19.01.010, U-Dise No. 27010500113

Out No.-

Date-

Report Guest lecture on Health and Hygiene and Sickle Cell Check up

1. **Title of Event:** Lecture on Health and Hygiene and Sickle Cell Check up
2. **Date:** 20/01/2020
3. **Introduction:** Government of India and Maharashtra prepares an agenda for the year about various awareness programmes for students and society as well. Health and Hygiene is one of the important aspects for NSS since every year new entrants should get aware of this crucial aspect of life. A special lecture was organised for the candidates which was addressed by Dr Zuber Shekh Dr Mahesh Kuwar, PAC Akkalkuwa. Near about 80 students were completed their sickle cell check-up. The queries of cadets had been solved by the guest speaker. In resulted in students' positive response to it.
4. **Duration:** 1 days.
5. **Place:** VVMs Arts and Commerce College, Akkalkuwa.
6. **Inaugurator/Chief Guest:** Director of Physical Education, Dr. R.C.Bedse, Director of Physical Education, VVMs Arts and Commerce College, Akkalkuwa
7. **Attendees:** 80
8. **Particular activity:** Practicing Drill and Weapon Training.
9. **Social inclusion/alliance:** The speaker touched up cadets' initiative about health and hygienist while glooming in society and creation of awareness to society as well.
10. **Message to society:** various activities conducted by the NCC unit reaches to society specially Swachh a Bharat abhiyan during town fare, people notice about contribution of the cadets towards hygienity which compels them to put garbage in dustbin only.
11. **Concluding Remarks:** The cadets took lesson about lassoing with people in public places to make aware about health and hygienist

PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar

PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist.Nandurbar

Vidya Vikas Mandal's

ARTS & COMMERCE SENIOR, ARTS Jr. COLLEGE, AKKALKUWA

Tal. Akkalkuwa Dist. Nandurbar (M.S.) Pin- 425415

Ph.- (02567) 252357 Fax.- (02567) 252357

Email- asp_principal@rediffmail.com, website- accakw.vidyavikasmandal.in

Established- Senior College- 26 Aug. 1991

Junior College- 2003-04, Index No.- J.19.01.010, U-Dise No. 27010500113

Out No.-

Date-

Report Internal Swayasiddha Workshop 2019-20

1. **Title of Event:** Internal Swayasiddha Workshop Karate Classes For Girls
2. **Date:Period from 21st January 2020 to 28th January 2020(7 Days)**
3. **Introduction:** During the period from 21st January 2020 to 28th January 2020, poetess Bahinabai Choudhary, Uttar Maharashtra University Jalgaon, Education Development Board under Student Development Department, College of Arts and Commerce through Swayamsiddha Abhiyan organized a Karate training workshop for two hours every day for eight days. The workshop was inaugurated by Assistant Inspector Rupali Mahajan of Akkalkuwa Police Station. She explained that the training should be used well for self-defense and it will be useful for women for self-defense. Program Chairman, District Coordinator, Student Development Department, Nandurbar. Dr S B. Patil urged to develop their skills by making more use of knowledge and practice during karate training and use it for constructive work and self-defense. Explaining the purpose of the workshop, Prof. Ms. Sunita Pawar, Secretary of the Youth Council, to increase self-strength and self-confidence to stay safe from social pollution in rural society, Neungand. A workshop is being conducted in the college to reduce the intention explained. On this occasion Student Development Officer Prof. Dr. Arun Patil, Sports Director Dr. R.C. Bedse, Dr.Dinesh Kharat, Shri G.Y.Patil and most of the professors were present for two hours daily from 11:00 to 1:00 on these eight days. Pragati Mali and Nandini Choudhary benefited from the demonstration of what to do and how to do it and practiced after eight days of training. Pragati Mali and Nandini Choudhary took advantage of the training. Nandini Chaudhary moderated the program and Pragati Mali expressed the vote of thanks. This workshop was chaired by Vidya Vikas Mandal Hon. Mrs. Mangalatai Patil, Honorable Principal Dr. A. S Paithne, Vice Principal Dr. S.B. Patil, Mr. G. Y.Patil, Program Officer of National Service Scheme Prof. All the other faculty and non-teaching staff of Vasawe M.G. College received invaluable support

PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar

4. Duration: 7 days.
5. **Place:** VVMs Arts and Commerce College, Akkalkuwa.
6. **Inaugurator/Chief Guest:** by Assistant Inspector Rupali Mahajan of Akkalkuwa Police Station
7. **Attendees:** 50
8. **Particular activity:** Karrate Training.

PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar

Vidya Vikas Mandal's

ARTS & COMMERCE SENIOR, ARTS Jr. COLLEGE, AKKALKUWA

Tal. Akkalkuwa Dist. Nandurbar (M.S.) Pin- 425415

Ph.- (02567) 252357 Fax.- (02567) 252357

Email- asp_principal@rediffmail.com, website- accakw.vidyavikasmandal.in

Established- Senior College- 26 Aug. 1991

Junior College- 2003-04, Index No.- J.19.01.010, U-Dise No. 27010500113

Out No.-

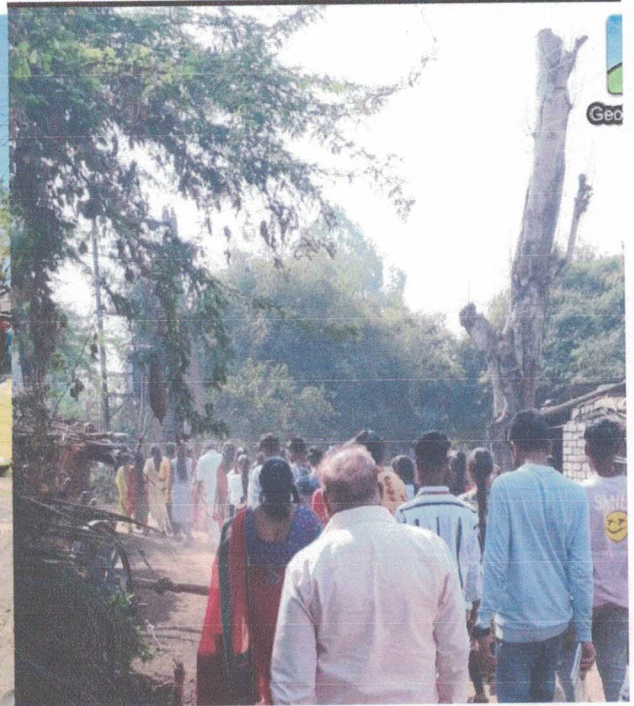
Date-

1. **Title of Event:** Gandhi Jayanti Cleaning Campaign and Fit India Run and rally on Tobacco Free India
2. **Date:** 02/10/2019
3. **Introduction of the event:** On the occasion of Gandhi Jayanti, the department of NSS celebrate the event by organizing cleaning campaign and Fit India Run. NSS volunteers cleaned college campus Adopted village Debmogra Punarwasan. Students collected garbage and plastic. Fit India Run rally helped to make students aware of physical health. Sarpanch and HM of ZP Devmogra was the chief guest for the program.
4. **Date:** 02/10/2019
5. **Duration:** One day.
6. **Place:** College Campus and
7. **Inaugural/Chief Guest:** Sarpanch and HM of ZP Devmogra and College Administrator
8. **Attendees:** 160
9. **Particular activity:** Cleaning and Fir Run Rally.

PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar

PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar

Vidya Vikas Mandal's

ARTS & COMMERCE SENIOR, ARTS Jr. COLLEGE, AKKALKUWA

Tal. Akkalkuwa Dist. Nandurbar (M.S.) Pin- 425415

Ph.- (02567) 252357 Fax.- (02567) 252357

Email- asp_principal@rediffmail.com, website- accakw.vidyavikasmandal.in

Established- Senior College- 26 Aug. 1991

Junior College- 2003-04, Index No.- J.19.01.010, U-Dise No. 27010500113

Out No.-

Date-

1. **Title of Event: Tree Plantation** (Environment Day-Week)
2. **Date:** 08/07/2020
3. **Introduction of the event:** The NSS unit frequently organises tree plantation on the NSS Adopted village on Environment Day-week. Mostly every year summer vacation ends on 14 June and 15 June the college commences opening of new academic session but due Covid colleges were closed and reopen. The activity of tree plantation was organised at the auspicious hands with hon. the Principal Dr. A. S Paithane, NSS officer Prof M L Sawant, Staff, Students and Cadets. Around 40 plants were planted which includes Neem, Champa, Mogara, Saptarni etc. The Chairman of the Institute positively responded to such extension activity and asked the authorities to promote the same society for human wellbeing.
4. **Duration:** One Day.
5. **Place:** College Campus.
6. **Inaugurator/Chief Guest:** Principal Dr A S Paithane
7. **Attendees:** 40
8. **Particular activity:** Tree Plantation.
9. **Social inclusion/alliance:** The host college and the NSS unit.
10. **Message to society:** The Staff and other students got aware of importance of Tree plantation and adding beauty to the culture of the college.
11. **Concluding Remarks:** The plantation is done in a positive note about taking care of trees for long. The students were admired and appreciated for the initiation by the administrators.

PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar

लोकमत

अवयवदान दिनानिमित्त वृक्षारोपण

लोकमत न्यूज नेटवर्क
नंदुरबार : विद्या विकास मंडळाचे
कला व वाणिज्य महाविद्यालय,
अक्कलकुवा (जि. नंदुरबार) राष्ट्रीय
सेवा योजना विभागामार्फत अवयव
दान दिनानिमित्त महाविद्यालय
आवारात वृक्षारोपण करण्यात आले.
या निमित्ताने विविध उपक्रमांचे देखील
आयोजन करण्यात आले.

अवयव दानाचे व वृक्षाचे महत्त्व
महाविद्यालयाचे प्राचार्य

डॉ.एस.बी.पाटील यांनी विद्यार्थ्यांना
पटवून दिले. व स्वहस्ते वृक्षारोपणाला
सुरुवात केली तसेच विद्यार्थी विकास
अधिकारी- डॉ.अरुण पाटील, प्रा. डी.
डी. पाटील, प्रा. आर. एस. पाटील, प्रा.
डॉ. आर. जी. काकुस्ते, माजी कार्यक्रम
अधिकारी प्रा. एम. जी. वसावे, प्रा.
मुकुंद भदाणे, प्रा. जगदाळे,
मुख्याध्यापक पी. पी. पिंपळे, गोरख
पाटील, चव्हाण, गावित, कुवर व
शिक्षकेतर कर्मचारी यांनी वृक्षारोपण

करून सहभाग नोंदविला.

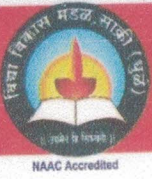
अवयव दानाचे महत्त्व यावेळी
वक्त्यांनी पटवून दिले. यासाठी
जनजागृती महत्वाची असून त्यासाठी
उपक्रम राबविण्याचे आवाहन
करण्यात आले.

सूत्रसंचालन रा.से.यो. कार्यक्रम
अधिकारी प्रा.एम.एल.सावंत व महिला
सहा.कार्यक्रम अधिकारी
प्रा.एस.एस.पवार यांनी आभार व्यक्त
केला..

PRINCIPAL

V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar

Vidya Vikas Mandal's

ARTS & COMMERCE SENIOR, ARTS Jr. COLLEGE, AKKALKUWA

Tal. Akkalkuwa Dist. Nandurbar (M.S.) Pin- 425415

Ph.- (02567) 252357 Fax.- (02567) 252357

Email- asp_principal@rediffmail.com, website- accakw.vidyavikasmandal.in

Established- Senior College- 26 Aug. 1991

Junior College- 2003-04, Index No.- J.19.01.010, U-Dise No. 27010500113

Out No.-

Date-

Title of Event: Swachchhata Abhiyan

Date: 24/10/2020

Introduction of the event: The department of NSS organised a cleaning campaign in the campus on the occasion of NSS day. Students cleaned the campus, library area, canteen, and, main building area. Student collected plastic and disposed in a proper manner. Waste garbage collected and handed over to the municipality.

3. **Duration:** One day.

4. **Place:** VVMs Arts and Commerce College Akkalkuwa.

5. **Inaugurator/Chief Guest:**

6. **Attendees:** 70.

7. **Particular activity:** Cleaning Campaign.

8. **Social inclusion/alliance:** NSS Department

9. **Message to society:** It is necessary to have a proper clean campus for the learning process.

PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar

लोकमत

मंदीरमुक्त भारत अभियानांतर्गत प्रवचनकुटा महाविद्यालयात राष्ट्रीय सेवा योजनेा एकवाक्या स्वयंसेवकाना आही तेदेंच परिसर स्वच्छता करण्वाचा प्रक्रम राबवण्पात आता. यात सहभागी स्वयंसेवक कार्यक्रम अधिकारी प्रा. एम.ए. सायंत यांच्या मार्गदर्शात हा प्रक्रम राबवण्पात आता.

PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar

Vidya Vikas Mandal's

ARTS & COMMERCE SENIOR, ARTS Jr. COLLEGE, AKKALKUWA

Tal. Akkalkuwa Dist. Nandurbar (M.S.) Pin- 425415

Ph.- (02567) 252357 Fax.- (02567) 252357

Email- asp_principal@rediffmail.com, website- accakw.vidyavikasmandal.in

Established- Senior College- 26 Aug. 1991

Junior College- 2003-04, Index No.- J.19.01.010, U-Dise No. 27010500113

Out No.-

Date-

Report Internal 10 Lectures on Personality Development 2019-20

1. Title of Event: Lecture on Personality Development

2. **Date:** 14/01/2020 (3 lectures), 29/01/2020 (2 lectures), 30/01/20 (2 lectures), 01/02/220

3. Introduction:

KBCNMU Jalgaon and Department of Student Development of Arts and Commerce, Akkalkuwa. Dist. Nandurbarhas organised 10 lecture series for boys and girls on Personality Development.

On 14/01/2020 in the college from 10.00 am to 2.00 pm. Three lectures were organized between 1.00 p.m 30 students were present. Guided by Yogesh Dushing Rural Foundation, College of Science, Sorapada. In this he created awareness about feticide. 2) Dr. Manoj Mudholkar, Science College, Sorapada, on "Communication Skills". Dr Vijay Patil, Science College, he elaborated the recent importance of competitive examination. The program was chaired by District Coordinator and Vice-Principal of the College, Dr. S.B. Patil.

On 29/01/2020 Three lectures were organized between by KBCNMU Jalgaon and Department of Student Development of Arts and Commerce, Akkalkuwa. Dist. Nandurbarhas. Guided by Dr Kailash Chaudhari, Personality development 40 Students were attendded, Yogita Chaudhari **Jatiya Salokha**, Mr. Sunil Dede Social Media 41 Students were attendded,

On 30/01/2020 Two lectures were organized by the joint faculty of KBC NMU Jalgaon University, Jalgaon and VVMs Arts and Commerce College Akkalkuwaon Dr V B Mali **Gender Discrimination** 59 Students were attendde, Dr. R. D Chaudhari **Tress Free Examination** 60 Students were attendde

PRINCIPAL
VVM's Arts & Commerce College

On 01/02/2020 Two lectures were organized by the joint faculty of KBC NMU Jalgaon University, Jalgaon and VVMs Arts and Commerce College Akkalkuwaon Dr BaisaneS P Emplieability59 Students were attendde ,Dr. G P Pathak **National Integration and Social Harmony**60 Students were attendde .

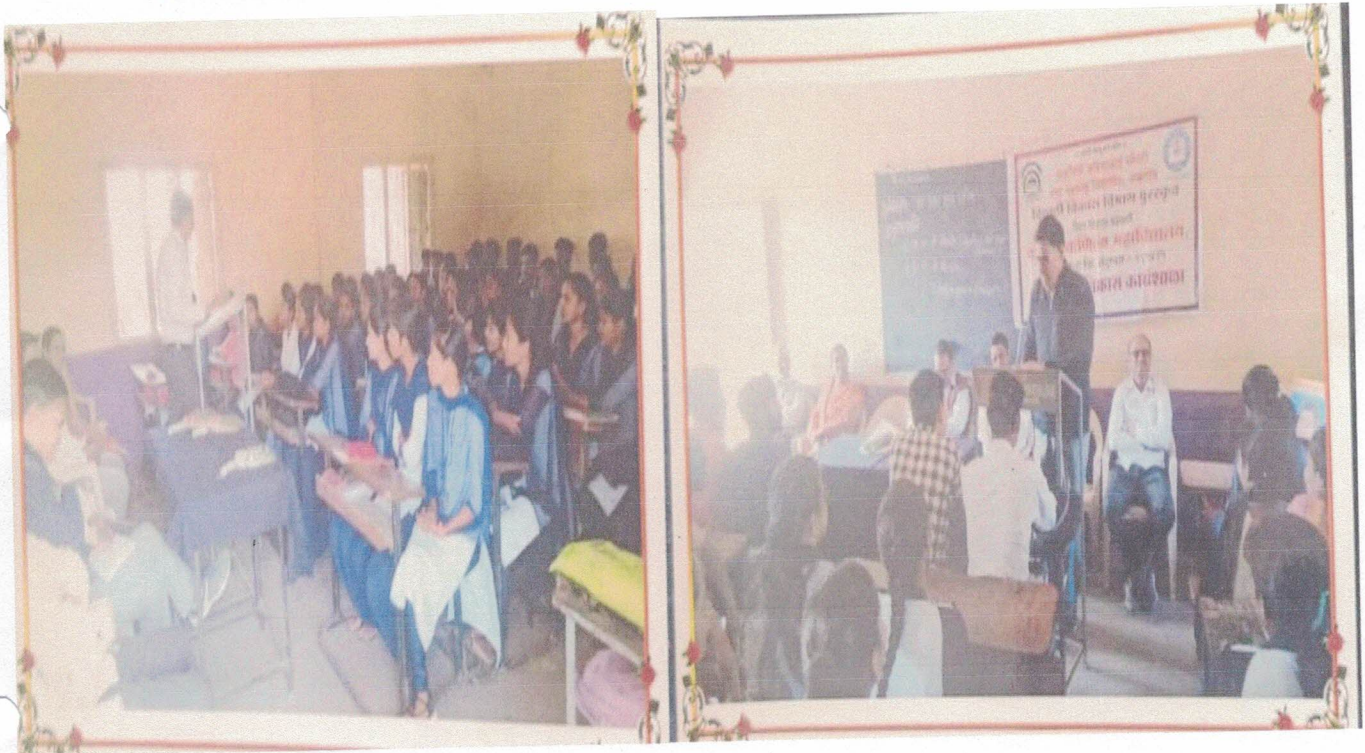
9. Duration: 10 days.

10. **Place:** VVMs Arts and Commerce College, Akkalkuwa.

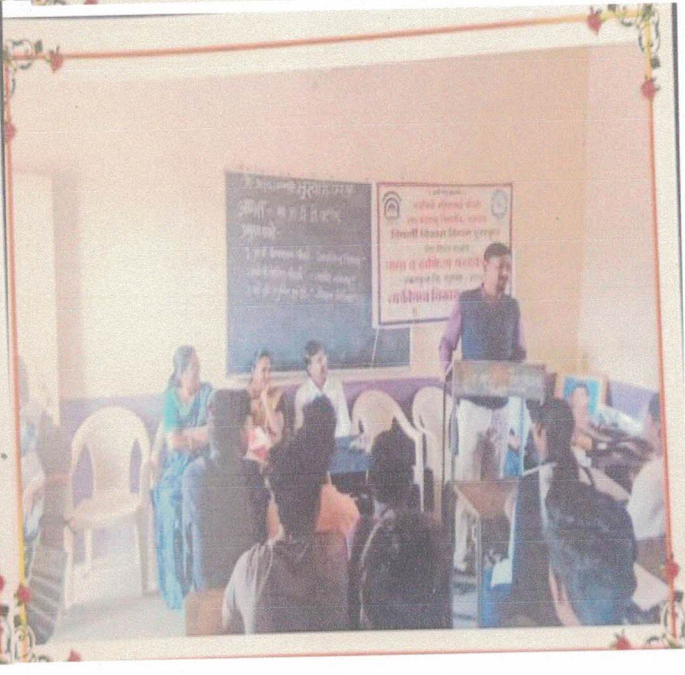
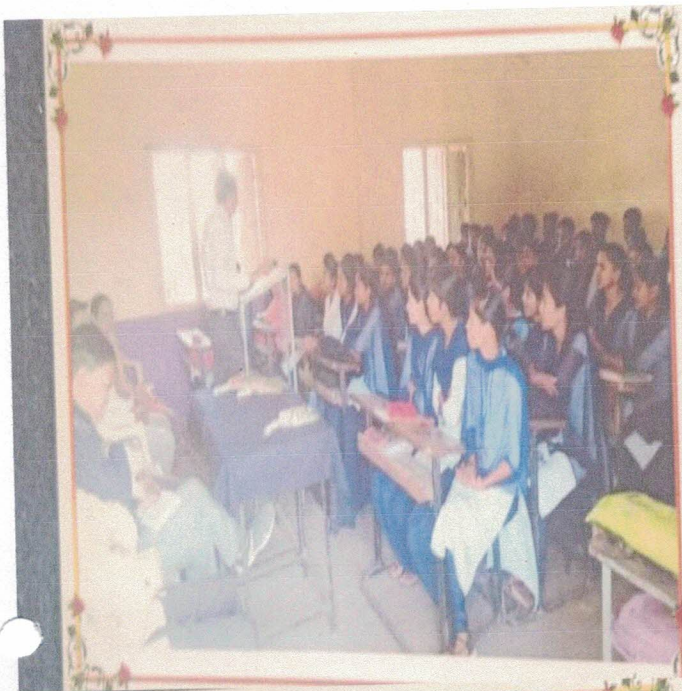
11. **Inaugurator/Chief Guest:**by various guests

12. **Attendees:** 80

13. **Particular activity:** Personality Development.

PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist.Nandurbar

PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar

Vidya Vikas Mandal's

ARTS & COMMERCE SENIOR, ARTS Jr. COLLEGE, AKKALKUWA

Tal. Akkalkuwa Dist. Nandurbar (M.S.) Pin- 425415

Ph.- (02567) 252357 Fax.- (02567) 252357

Email- asp_principal@rediffmail.com, website- accakw.vidyavikasmandal.in

Established- Senior College- 26 Aug. 1991

Junior College- 2003-04, Index No.- J.19.01.010, U-Dise No. 27010500113

Out No.-

Date-

Title of Event: Blood Donation (Environment Day-Week)

Date: 22/12/2020

2. Introduction of the event: The NSS unit frequently organises **Blood Donation** on the college campus including. Mostly every year on 9th December the college has organised blood donation camp to motivate the students. The activity of blood donation was organised at the auspicious hands with hon. Prof. M. L Sawant ,Dr. A. U Patil. Prof M.G Vasave and Staff , Students and students. Around 25 students donated the blood. The Chairman of the Institute positively responded to such extension activity and asked the authorities to promote the same society for human wellbeing.

3. Duration: One Day.

4. Place: Vidya Vikas Mandal's Arts, Commerce College Akkalkuwa Nandurbar.

5. Inaugurator/Chief Guest: Hon. Shri. S B Patil and College Administrators

6. Attendees: 25

7. Particular activity: Blood Donation

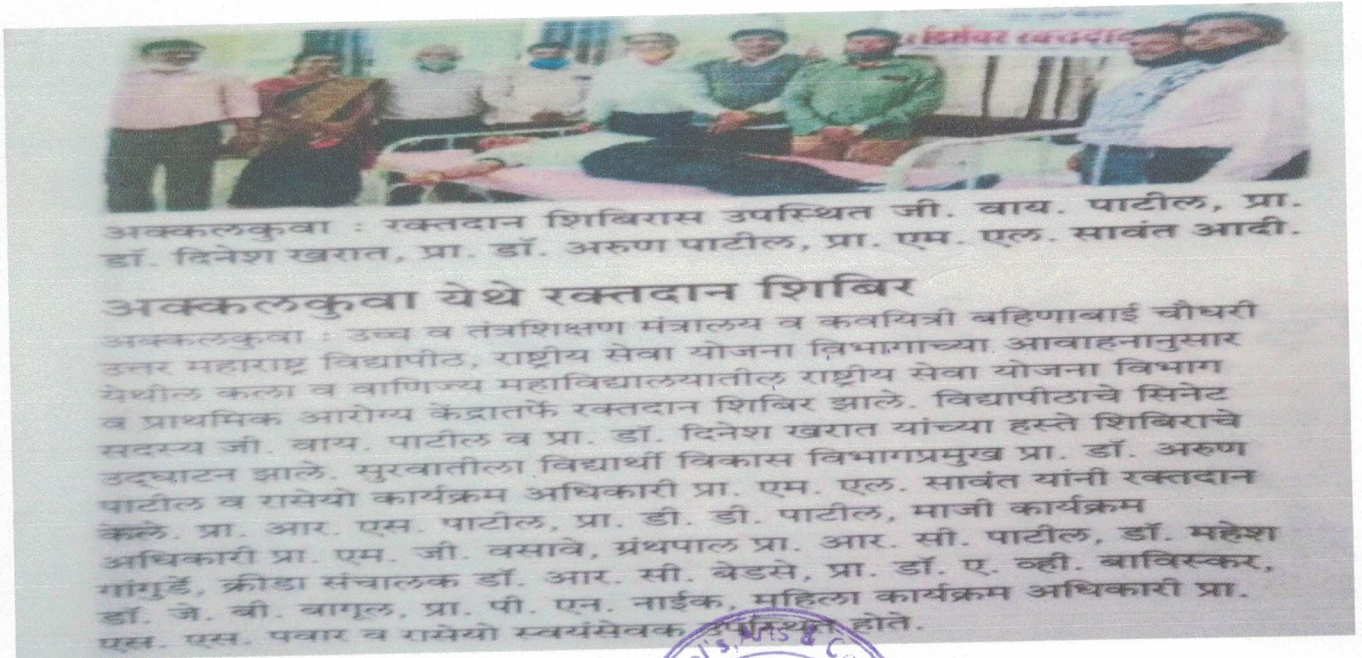
8. Social inclusion/alliance: The host college and the NSS unit.

9. Message to society: The Staff and other students got aware of importance of blood donation.

10. Concluding Remarks: The blood donation is important in tribal area.

Principal
PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar

Handwritten signature

Vidya Vikas Mandal's

ARTS & COMMERCE SENIOR, ARTS Jr. COLLEGE, AKKALKUWA

Tal. Akkalkuwa Dist. Nandurbar (M.S.) Pin- 425415

Ph.- (02567) 252357 Fax.- (02567) 252357

Email- asp_principal@rediffmail.com, website- accakw.vidyavikasmandal.in

Established- Senior College- 26 Aug. 1991

Junior College- 2003-04, Index No.- J.19.01.010, U-Dise No. 27010500113

Out No.-

Date-

Title of Event: Mask and Sanitizer Distribution

Date: 15 Augstto 22 Augst 2020 One Week

2. **Introduction of the event:** The NSS unit was very active in covid. The program officer Principal and the staff were arranged online meeting regarding awareness of Covid19. Dr Chatase guided to the volunteers and train them about the Covid. The volunteers distributed mask and sanitizer in their villages with following rules and regulation laid by the government in covid. Mask were made by Dr J. B. Bagul and family.

3. **Duration:** Week.

4. **Place:** Various Villages in Akkalkuwa Tahesil.

5. **Inaugurator/Chief Guest:**

6. **Attendees:** 40

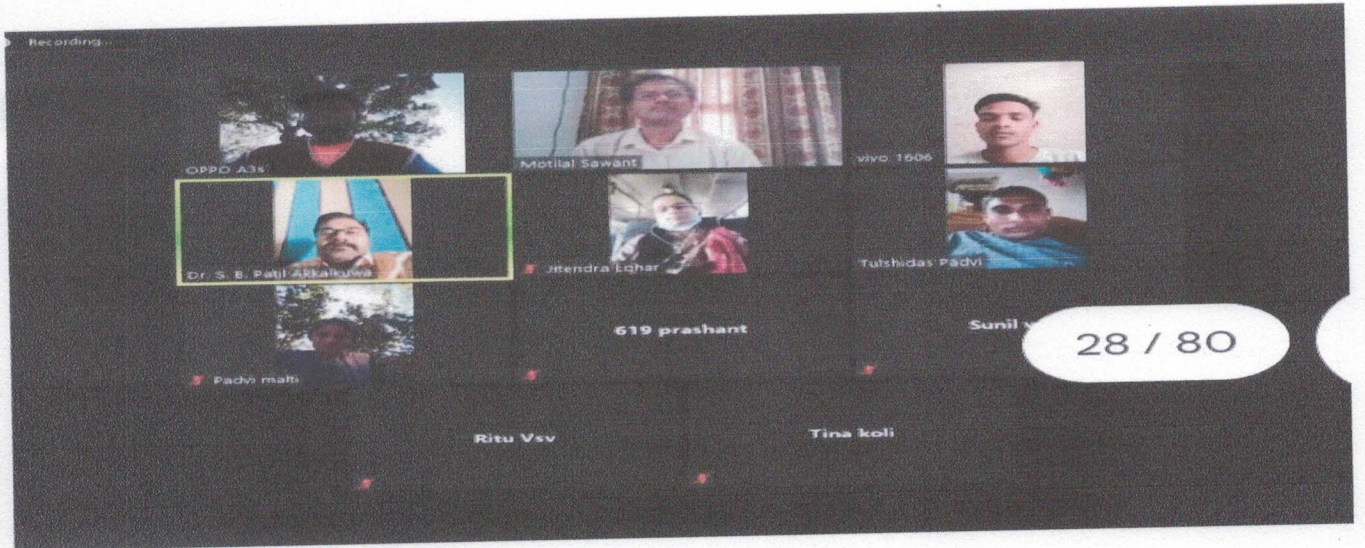
7. **Particular activity:** Mask and Sanitizer distribution.

8. **Social inclusion/alliance:** The host college and the NSS unit.

9. **Message to society:** The Staff and other students got aware of importance of mask.

10. **Concluding Remarks:** The Using Mask is important in Covid

Q Find a participant

Motilal Sawant (Host, me)

30 / 80

- JL Jitendra Lohar
- PM Padvi mali
- RP ravindra padvi
- RU realme U1722 6057 1205
- RV Ritu Vsv
- SV Sunil valvi
- TK Tina koli
- BV Bupendra Vasve

Activate Windows
Go to Settings to activate Windows.

Mute Mute All

[Signature]
PRINCIPAL
 V.M.'s Arts & Commerce College
 Akkalkuwa Dist. Nandurbar

Vidya Vikas Mandal's

ARTS & COMMERCE SENIOR, ARTS Jr. COLLEGE, AKKALKUWA

Tal. Akkalkuwa Dist. Nandurbar (M.S.) Pin- 425415

Ph.- (02567) 252357 Fax.- (02567) 252357

Email- asp_principal@rediffmail.com, website- accakw.vidyavikasmandal.in

Established- Senior College- 26 Aug. 1991

Junior College- 2003-04, Index No.- J.19.01.010, U-Dise No. 27010500113

Out No.-

Date-

3. **Title of Event: Tree Plantation** (Environment Day-Week)

4. **Date:** 9/08/2021

2. **Introduction of the event:** The NSS unit frequently organises tree plantation in the college campus including Environment Day-week. Mostly every year summer vacation ends on 14 June and 15 June the college commences opening of new academic session. The activity of tree plantation was organised at the auspicious hands with hon. Principal Dr. S B Patil, Senet Member G Y Patil, Prof M L Sawant, NSS officer, Staff, Students. Around 35 plants were planted which includes Neem, Saptaparni etc. The Chairman of the Institute positively responded to such extension activity and asked the authorities to promote the same society for human well-being.

3. **Duration:** One Day.

4. **Place:** Vidya Vikas Mandal's Arts, Commerce College Akkalkuwa Nandurbar.

5. **Inaugurator/Chief Guest:** Hon Principal Dr. S.B Patil

6. **Attendees:** 110

7. **Particular activity:** Tree Plantation.

8. **Social inclusion/alliance:** The host college and the NSS unit.

9. **Message to society:** The Volunteers, Staff and other students got aware of importance of Tree plantation and adding beauty to the culture of the college.

10. **Concluding Remarks:** The plantation is done in a positive note about taking care of trees for long. The students were admired and appreciated for the initiation by the administrators.

PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar

PRINCIPAL
VVM's Arts & Commerce College

Vidya Vikas Mandal's

ARTS & COMMERCE SENIOR, ARTS Jr. COLLEGE, AKKALKUWA

Tal. Akkalkuwa Dist. Nandurbar (M.S.) Pin- 425415

Ph.- (02567) 252357 Fax.- (02567) 252357

Email- asp_principal@rediffmail.com, website- accakw.vidyavikasmandal.in

Established- Senior College- 26 Aug. 1991

Junior College- 2003-04, Index No.- J.19.01.010, U-Dise No. 27010500113

Out No.-

Date-

8. **Title of Event:** International Yoga DAY
9. **Date:** 22/06/2021
10. **Introduction of the event:** The College celebrated International Day of Yoga as per the instructions and guidelines of Government, University and Sport and NSS Department. The institute made the arrangement of the event on the central ground with mats. The yoga teacher Dr Girish Pathak taught performed the Asanas for the participants. There were nearby 120 participants including vice-chairman, coordinators, principal, students and staff. The candidates performed all the asanas enthusiastically since the yogurus were explaining the importance of each yogasanas with practical utility. The day is celebrated all over the country since it has steered up the participants to do it consistently. Many participants performed without hesitation.
11. **Duration:** One day.
12. **Place:** VVMS Arts and Commerce College Akkalkuwa Dist- Nandurbar.
13. **Inaugurator/Chief Guest:** Dr. P.B.Ghante
14. **Attendees:** 50.
7. **Particular activity:** suryanamaskar, shawasan, anolam, vinolam, shirshasam all the important asanas.
8. **Social inclusion/alliance:** The activity revitalised participants from different organisation and citizens of neighbouring locality which enhanced the scope of the activity.
9. **Message to society:** Thought the celebration is for one day, it inspires many beginners to maintain the Yogas in their life which makes a chain of yoga performers that converted into a yoga group. The group every practices on the college ground.
10. **Concluding Remarks:** The organization of the international day of yoga ultimately results in continuation of beginners as converted into a practitioners of Yoga.

PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar

PRINCIPAL
V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar

Vidya Vikas Mandal's

ARTS & COMMERCE SENIOR, ARTS Jr. COLLEGE, AKKALKUWA

Tal. Akkalkuwa Dist. Nandurbar (M.S.) Pin- 425415

Ph.- (02567) 252357 Fax.- (02567) 252357

Email- asp_principal@rediffmail.com, website- accakw.vidyavikasmandal.in

Established- Senior College- 26 Aug. 1991

Junior College- 2003-04, Index No.- J.19.01.010, U-Dise No. 27010500113

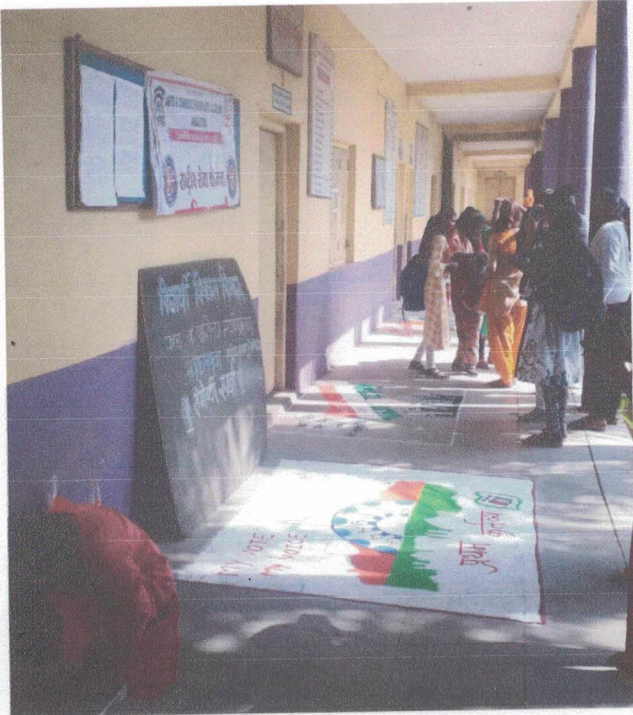
Out No.-

Date-

1. **Title of Event:** Voter Day Oath and lecture
2. **Date:** 25/01/22
3. **Introduction of the event:** The College celebrated Voter Day with oath and organised lecture by the Tahasildar Akkalkuwa as well as Rangoli Competition. Rangoli competition as per the instructions and guidelines of Government, University. The institute made the arrangement of the event in the college. Tahasildar Ramaji Rathod, Principal Dr. S.B.Patil are the guest. There were nearby 120 participants including coordinators, principal, students, Volunteers, staff and citizens. The day is celebrated all over the country since it has steered up the participants to do it consistently. Many participants performed without hesitation.
4. **Duration:** One day.
5. **Place:** VVMS Arts and Commerce College Akkalkuwa Dist- Nandurbar.
6. **Inaugurator/Chief Guest:** The Tahesilda Akkalkuwa Principal, VVMS Arts and Commerce College Akkalkuwa Dist- Nandurbar.
7. **Attendees:** 95
8. **Particular activity:** suryanamaskar, shawasan, anolam, vinolam, shirshasam all the important asanas.
9. **Social inclusion/alliance:** The activity revitalised participants from different organisation and citizens of neighbouring locality which enhanced the scope of the activity.
10. **Message to society:** Thought the celebration is for one day, it inspires many The group every practices on the college ground.
11. **Concluding Remarks:** The organization of the international day of yoga ultimately results in continuation of beginners as converted into a practitioners of Yoga.

PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar

PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar

Vidya Vikas Mandal's

ARTS & COMMERCE SENIOR, ARTS Jr. COLLEGE, AKKALKUWA

Tal. Akkalkuwa Dist. Nandurbar (M.S.) Pin- 425415

Ph.- (02567) 252357 Fax.- (02567) 252357

Email- asp_principal@rediffmail.com, website- accakw.vidyavikasmandal.in

Established- Senior College- 26 Aug. 1991

Junior College- 2003-04, Index No.- J.19.01.010, U-Dise No. 27010500113

Out No.-

Date-

Title of Event: Vaccination camp

Date: 09/12/2021

2. Introduction of the event: The NSS unit was very active in covid 19 pandemic period. The program officer, Volunteers, Principal and the staff were arranged online meeting regarding awareness of vaccination. Mahesh Kuwar Dr. Dixit guided to the volunteers and train them about the vaccination. Psychologically volunteers were prepared to propagate regarding the awareness of vaccination. As a charity begins with themselves.

3. Duration: One Week.

4. Place: Various Villages in Akkalkuwa Tahesil.

5. Inaugurator/Chief Guest:

6. Attendees: 40

7. Particular activity: Vaccination

8. Social inclusion/alliance: The host college and the NSS unit.

9. Message to society: The Staff and other students got aware of importance of vaccination.

10. Concluding Remarks: Vaccination is the key solution to save us from Covid

Principal

PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar

जिल्ह्यातील महाविद्यालयात लसीकरण मोहीम

लोकमत न्यूज नेटवर्क
नंदुरवार : जिल्ह्यातील विविध महाविद्यालयांमध्ये मिशन युवा स्वास्थ्य अंतर्गत लसीकरण मोहीम राबविण्यात येत आहे. या मोहिमेला विद्यार्थ्यांचा उत्स्फूर्त प्रतिसाद मिळत आहे.

कला, विज्ञान महाविद्यालय, शहादा शहरातील कला व विज्ञान महिला महाविद्यालयात राष्ट्रीय सेवा योजना व विद्यार्थी विकास विभाग यांच्यातर्फे 'युवा स्वास्थ्य मिशन' अंतर्गत महाविद्यालयीन विद्यार्थिनी, प्राध्यापक, कर्मचारी व पालकांसाठी २५ ते ३० ऑक्टोबर दरम्यान लसीकरण शिबिर आयोजित केले आहे. या शिबिराचे उद्घाटन सातपुडा शिक्षण प्रसारक मंडळाचे सचिव प्रा. संजय जाधव व सोनाभाई शिक्षण प्रसारक मंडळाच्या सचिव वर्षा जाधव यांच्या हस्ते करण्यात आले. प्रभारी प्राचार्य डॉ. भारत चाळसे, आरोग्य अधिकारी डॉ. मनीलाल शेळके, वैद्यकीय अधिकारी डॉ. हार्दिक पोटेल, आरोग्य सेवक व परिचारक गौरव कांबळे, परिचारिका अनिता नैतकर, पूजा धुळे, राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाचे कार्यक्रम अधिकारी एच. आर. कुलकर्णी, सहाय्यक कार्यक्रमाधिकारी प्रा. अनिल पाटील, विद्यार्थी विकास अधिकारी एस. यु. अहिरराव, सहाय्यक कार्यक्रमाधिकारी प्रा. ए. वी. अहिरे, राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख अनिल सलुंके, संघपाल प्रा. डी. प्रसन्ना ढगे आदी उपस्थित होते. सुखसंचालन प्रा. एच. आर. कुलकर्णी यांनी केले. कार्यक्रमासाठी राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाचे कार्यक्रमाधिकारी एच. आर. कुलकर्णी, सहाय्यक कार्यक्रमाधिकारी प्रा. अनिल पाटील, विद्यार्थी विकास अधिकारी एस. यु. अहिरराव,

अक्कलकुवा महाविद्यालयात लसीकरण मोहिमेचा शुभारंभप्रसंगी प्राचार्य एस.वी. पाटील, डॉ. वैशाली परदेशी, प्रा.दिनेश खरात, जॉ.वाय. पाटील, प्रा.अरुण पाटील, प्रा.एम.एस. पाटील आदी.

सहाय्यक कार्यक्रम अधिकारी प्रा. ए. वी. अहिरे, प्रा. वी. आर. राजपुत, गोकुळ महाजन, शोभा गुरव प्राध्यापक व कर्मचारी यांनी परिश्रम घेतले. **कला व वाणिज्य महाविद्यालय, अक्कलकुवा**
 अक्कलकुवा येथील कला व वाणिज्य महाविद्यालयातील राष्ट्रीय सेवा योजना, विद्यार्थी विकास विभाग आणि प्राथमिक आरोग्य केंद्र डिस्ट्रिक्टअकुरुशिवीर यांच्या संयुक्त विद्यमाने युवा मिशन स्वास्थ्य लसीकरण मोहीम सुरु करण्यात आली. मिशन युवा स्वास्थ्य अभियान अंतर्गत महाविद्यालयात मोहिमेच्या शुभारंभ कार्यक्रमाला अध्यक्षस्थानी प्राचार्य डॉ.एस.वी. पाटील होते. त्यांनी मोहिमेस सहकार्य करून सहभाग घ्यावा तसेच आपल्या मित्र परिचाराला लसीकरणसाठी प्रवृत्त करावे, ही अपेक्षा असल्याचे त्यांनी सांगितले. आरोग्य केंद्राचे वैद्यकीय अधिकारी डॉ.

वैशाली परदेशी यांनी विद्यार्थ्यांना लस घेण्यासाठी आवाहन केले. यावेळी प्रमुख पाहुणे म्हणून सिनेट सदस्य जॉ.वाय. पाटील व डॉ.दिनेश खरात, डॉ.महेश गोंगुडे, डॉ.ए.व्ही. वाविसकर, डॉ.जे.बी. कागल, डॉ.आर.सी. वेडसे, प्रा.आर.एस. पाटील विद्यार्थी विकास अधिकारी डॉ.अरुण पाटील, डॉ.राजेंद्र काकुस्ते, प्रा.डी.डी. पाटील, प्रा.आर.सी. पाटील, प्रा.एम.जी. वसावे, प्रा.पी.एन. नाईक, मुख्याध्यापक पिंपळे आदी उपस्थित होते. विद्यार्थी विकास अधिकारी डॉ. अरुण पाटील यांनी प्रास्ताविक व सुखसंचालन केले. महिला कार्यक्रमाधिकारी प्रा. एस. एच. पवार यांनी सहकार्य केले. रासेयो कार्यक्रम अधिकारी प्रा. एम. एल. सखत यांनी आभार मानले. **वरिष्ठ महाविद्यालय, अक्कलकुवा**
 अक्कलकुवा येथील आरएफएनएस वरिष्ठ विज्ञान महाविद्यालयात विद्यार्थी विकास विभाग आणि राष्ट्रीय सेवा

योजनातर्फे मिशन युवा स्वास्थ्य अभियानांतर्गत लसीकरण मोहीम राबविण्यात आली. प्राचार्य डॉ.सी.पी. सावंत उपस्थित होते. शिबिरात २२ जणांना लस देण्यात आली लसीकरणासाठी ग्रामीण रुग्णालयाचे वैद्यकीय अधिकारी डॉ. तुप्ती पटले समुपदेशक महेश कुंवर, आरोग्य संचिक अलका पाडवी यांच्या पत्काने परिश्रम घेतले. रासेयो जिल्हा समन्वयक डॉ. विजय पाटील, रासेयो सहाय्यक कार्यक्रमाधिकारी प्रा. राजेश्वरसिंग पाडवी, डॉ. योगेश दुशिंग डॉ. मोहम्मद जुबैर शेख, डॉ. मनोज मुघळेकर, प्रा. अंकुश खोळागे, प्रा. गौड सुरेशिरी, प्रा. विनिश चंद्रण व अंकुश ठाकरे, दिनेश ईंशी, नारायण पाटील व प्रसांत पिंपरे आदी उपस्थित होते. शिबिरासाठी रासेयो कार्यक्रमाधिकारी डॉ. किनोद जोगवड आणि विद्यार्थी विकास अधिकारी डॉ. बरत पाटील यांनी परिश्रम घेतले.

कोरोना लसीकरणाला विद्यार्थ्यांकडून उत्स्फूर्त प्रतिसाद

लोकमत न्यूज नेटवर्क
नंदुरवार : जिल्ह्यातील विविध महाविद्यालयांमध्ये मिशन युवा स्वास्थ्य अंतर्गत लसीकरण मोहीम राबविण्यात येत आहे. या मोहिमेला विद्यार्थ्यांचा उत्स्फूर्त प्रतिसाद मिळत आहे.

अक्कलकुवा येथील कला व वाणिज्य महाविद्यालयात विद्यार्थी विकास विभागाचे कार्यक्रमाधिकारी प्रा. अनिल पाटील, विद्यार्थी विकास अधिकारी एस. यु. अहिरराव, सहाय्यक कार्यक्रमाधिकारी प्रा. ए. वी. अहिरे, राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख अनिल सलुंके, संघपाल प्रा. डी. प्रसन्ना ढगे आदी उपस्थित होते.

अक्कलकुवा महाविद्यालयात रासेयोचा उपक्रम
 अक्कलकुवा येथील कला व वाणिज्य महाविद्यालयातील राष्ट्रीय सेवा योजना व विद्यार्थी विकास विभाग यांच्यातर्फे 'युवा स्वास्थ्य मिशन' अंतर्गत महाविद्यालयीन विद्यार्थिनी, प्राध्यापक, कर्मचारी व पालकांसाठी २५ ते ३० ऑक्टोबर दरम्यान लसीकरण शिबिर आयोजित केले आहे. या शिबिराचे उद्घाटन सातपुडा शिक्षण प्रसारक मंडळाचे सचिव प्रा. संजय जाधव व सोनाभाई शिक्षण प्रसारक मंडळाच्या सचिव वर्षा जाधव यांच्या हस्ते करण्यात आले. प्रभारी प्राचार्य डॉ. भारत चाळसे, आरोग्य अधिकारी डॉ. मनीलाल शेळके, वैद्यकीय अधिकारी डॉ. हार्दिक पोटेल, आरोग्य सेवक व परिचारक गौरव कांबळे, परिचारिका अनिता नैतकर, पूजा धुळे, राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाचे कार्यक्रम अधिकारी एच. आर. कुलकर्णी, सहाय्यक कार्यक्रमाधिकारी प्रा. अनिल पाटील, विद्यार्थी विकास अधिकारी एस. यु. अहिरराव, सहाय्यक कार्यक्रमाधिकारी प्रा. ए. वी. अहिरे, राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख अनिल सलुंके, संघपाल प्रा. डी. प्रसन्ना ढगे आदी उपस्थित होते. सुखसंचालन प्रा. एच. आर. कुलकर्णी यांनी केले. कार्यक्रमासाठी राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाचे कार्यक्रमाधिकारी एच. आर. कुलकर्णी, सहाय्यक कार्यक्रमाधिकारी प्रा. अनिल पाटील, विद्यार्थी विकास अधिकारी एस. यु. अहिरराव,

शोभा, सातपुडा येथील कला व वाणिज्य महाविद्यालयात विद्यार्थी विकास विभाग आणि राष्ट्रीय सेवा योजनातर्फे मिशन युवा स्वास्थ्य अभियानांतर्गत लसीकरण मोहीम राबविण्यात आली. प्राचार्य डॉ.सी.पी. सावंत उपस्थित होते. शिबिरात २२ जणांना लस देण्यात आली लसीकरणासाठी ग्रामीण रुग्णालयाचे वैद्यकीय अधिकारी डॉ. तुप्ती पटले समुपदेशक महेश कुंवर, आरोग्य संचिक अलका पाडवी यांच्या पत्काने परिश्रम घेतले. रासेयो जिल्हा समन्वयक डॉ. विजय पाटील, रासेयो सहाय्यक कार्यक्रमाधिकारी प्रा. राजेश्वरसिंग पाडवी, डॉ. योगेश दुशिंग डॉ. मोहम्मद जुबैर शेख, डॉ. मनोज मुघळेकर, प्रा. अंकुश खोळागे, प्रा. गौड सुरेशिरी, प्रा. विनिश चंद्रण व अंकुश ठाकरे, दिनेश ईंशी, नारायण पाटील व प्रसांत पिंपरे आदी उपस्थित होते. शिबिरासाठी रासेयो कार्यक्रमाधिकारी डॉ. किनोद जोगवड आणि विद्यार्थी विकास अधिकारी डॉ. बरत पाटील यांनी परिश्रम घेतले.

Vidya Vikas Mandal's

ARTS & COMMERCE SENIOR, ARTS Jr. COLLEGE, AKKALKUWA

Tal. Akkalkuwa Dist. Nandurbar (M.S.) Pin- 425415

Ph.- (02567) 252357 Fax.- (02567) 252357

Email- asp_principal@rediffmail.com, website- accakw.vidyavikasmandal.in

Established- Senior College- 26 Aug. 1991

Junior College- 2003-04, Index No.- J.19.01.010, U-Dise No. 27010500113

Out No.-

Date-

Title of Event: Swachchhata Abhiyan

Date: 02/08/2021

Introduction of the event: The department of NSS organised a cleaning campaign in the campus on the occasion of NSS day on birth anniversary of Mahatam Gandhi Jayanti. Students cleaned the campus, library area, canteen, and, main building area. Student collected plastic and disposed in a proper manner.

3. **Duration:** One day.

4. **Place:** VVMs Arts and Commerce College Akkalkuwa.

5. **Inaugurator/Chief Guest:** Principal of the College

6. **Attendees:** 70.

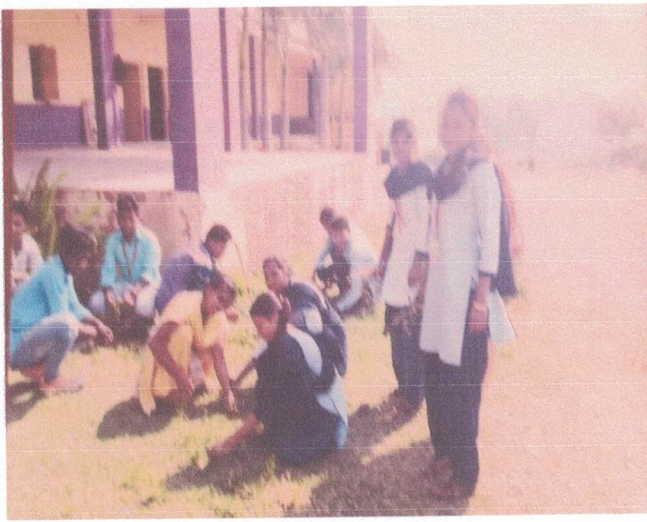
7. **Particular activity:** Cleaning Campaign.

8. **Social inclusion/alliance:** NSS Department

9. **Message to society:** It is necessary to have a proper clean campus for the learning process.

PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar

Vidya Vikas Mandal's

ARTS & COMMERCE SENIOR, ARTS Jr. COLLEGE, AKKALKUWA

Tal. Akkalkuwa Dist. Nandurbar (M.S.) Pin- 425415

Ph.- (02567) 252357 Fax.- (02567) 252357

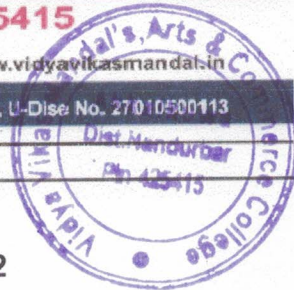
Email- asp_principal@rediffmail.com, website- accakw.vidyavikasmandal.in

Established- Senior College- 26 Aug. 1991

Junior College- 2003-04, Index No.- J.19.01.010, U-Dise No. 27010500113

Out No.-

Date-

Report Internal 10 Lectures on Personality Development 2021-22

4. Title of Event: Lecture on Personality Development

5. **Date:** 09/03/2022 (2 lectures), 10/03/2022 (2 lectures), 11/03/2022(2 lectures), 12/03/2022 (2 lectures), 16/03/2022 (2 lectures),

6. Introduction:

KBCNMU Jalgaon and Department of Student Development of Arts and Commerce, Akkalkuwa. Dist. Nandurbarhas organised 10 lecture series for boys and girls on Personality Development.

On 09/03/2022 in the college from 10.00 am to 2.00 pm. Two lectures were organized between 1.00 p.m. 51 students were attended. Guided by Yogita Chaudhari Rural Foundation, College of Science, Sorapada. He talked on Developing Communication Skills and Anchoring . 2) Dr. P.B.Ghante Khapar College, he elaborated the recent importance of competitive examination. The program was chaired by District Coordinator and Principal of the College, Dr. S.B. Patil.

On 10/03/2022 Two lectures were organized by KBCNMU Jalgaon and Department of Student Development of Arts and Commerce, Akkalkuwa. Dist. Nandurbarhas. Guided by Dr Bharat Patil, Tress Free Examination.

On 11/03/2022 Two lectures were organized by the joint faculty of KBC NMU Jalgaon University, Jalgaon and VVMs Arts and Commerce College Akkalkuwa on Dr G.D Pathak on Personality Development, M P Suryavanshi on National Integration 59 Students were attended the lectures

On 12/03/2022 2 lectures were organized by the joint faculty of KBC NMU Jalgaon University, Jalgaon and VVMs Arts and Commerce College Akkalkuwa on Sumitra Vasave **Gender Discrimination** 59 Students were attended, Sunil Dede He talked on Social Media Chaudhari

On 16/03/2022 Two lectures were organized by the joint faculty of KBC NMU Jalgaon University, Jalgaon and VVMs Arts and Commerce College Akkalkuwa on

Dr V. B Mali **Emplyeability** 59 Students were attendde ,Dr. Vijay Patil talked on Beti Bachav Beti Padhav

14. Duration: 10 days.

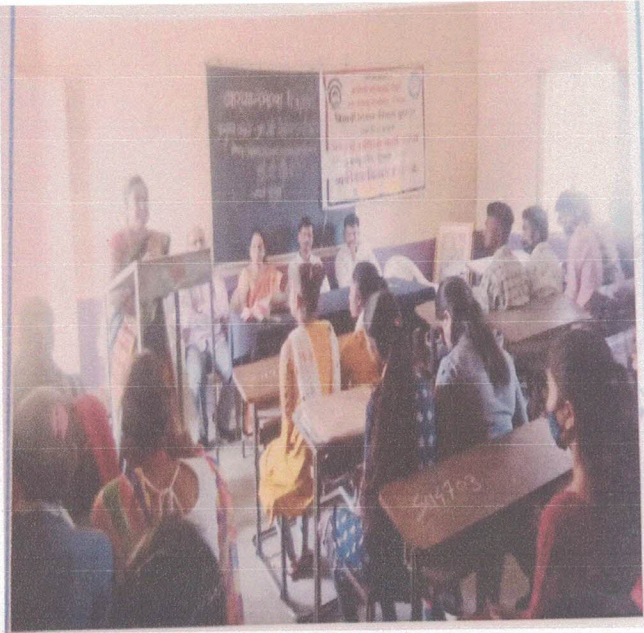
15. **Place:** VVMs Arts and Commerce College, Akkalkuwa.

16. **Inaugurator/Chief Guest:**by various guests

17. **Attendees:** 80

18. **Particular activity:** Personality Development.

Arts & Com
Kalkuwa
Dist. Nandurda
Pin-425415
College

दै. पुण्य नगरी दि. 17/3/2022

दै. पुण्य-नगरी दि. 17.03.2022
अक्कलकुवा महाविद्यालयात व्यक्तिमत्व विकास कार्यशाळा

नंदुरबार, अक्कलकुवा येथील विद्या विकास मंडळाचे, कला आणि वाणिज्य वरिष्ठ महाविद्यालयात कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ जळगाव, 'विद्यार्थी विकास विभाग' आणि महाविद्यालयातील 'विद्यार्थी विकास विभाग' यांच्या संयुक्त विद्यमाने विद्यार्थ्यांसाठी 'व्यक्तिमत्व विकास कार्यशाळेचे' आयोजन करण्यात आले. सदर कार्यशाळेत विविध १० विषयांवर व्याख्यानमालेचे आयोजन करण्यात आले.

व्याख्यानमालेचे उद्घाटन महाविद्यालयातील ज्येष्ठ प्रा. धनराज पाटील यांच्या अध्यक्षतेखाली आणि नंदुरबार जिल्हा समन्वयक तथा प्राचार्य डॉ. एस. बी. पाटील यांच्या उपस्थितीत संपन्न झाला तर समारोप महाविद्यालयाचे प्राचार्य तथा जिल्हा समन्वयक विद्यार्थी विकास विभाग नंदुरबार, डॉ. एस. बी. पाटील यांच्या अध्यक्षतेखाली संपन्न झाला. या व्याख्यानमालेत प्रा. योगिता चौधरी

यांनी भाषण संभाषण व सूत्रसंचालन कौशल्य डॉ. पी. व्ही. चंटे स्पर्धा परीक्षा, डॉ. भरत पाटील तान-तणाव मुक्तपरीक्षा, डॉ. मोहम्मद जुबेर जातीय रहस्यशा डॉ. गिरीश पाठक, व्यक्तिमत्व विकास डॉ. एम. पी. सूर्यवंशी राष्ट्रीय एकता व एकात्मता, सुमित्रा बळवी दिगम समभाव, प्रा. सुनील देवेंद्र सोशल मीडिया, डॉ. विजय पाटील वेदी वृत्तांत वेदी पढाओ आणि डॉ. व्ही. बी.

माळी यांनी रोजगाराच्या संधी कशा शोधाय्यात या विषयावर मार्गदर्शन दिले. यशस्वीतयांनी विद्यार्थी विकास अधिकारी डॉ. अरुण पाटील, सहाय्यक महिला विद्यार्थी विकास अधिकारी प्रा. सुनीता पवार, डॉ. राजेंद्र काकुस्ते यांनी संयोजन केले. तसेच महाविद्यालयातील सर्व प्राध्यापक, शिक्षकेतर, कर्मचारी व बहुसंख्य विद्यार्थ्यांनी अनमोल असे सहकार्य केले.

प्रमाणित
 दि. 17.03.2022
 अक्कलकुवा महाविद्यालय, नंदुरबार

दै. लोकमत दि. 18/3/2022

दै. लोकमत दि. 18/3/2022
अक्कलकुवा महाविद्यालयात व्यक्तिमत्व विकास कार्यशाळा

अक्कलकुवा महाविद्यालयात झालेल्या व्यक्तिमत्व विकास कार्यशाळेत प्रा. धनराज पाटील.

लोकमत न्यूज नेटवर्क अक्कलकुवा : येथील विद्या विकास मंडळाच्या कला व वाणिज्य वरिष्ठ महाविद्यालयात कवयित्री उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठाच्या विद्यार्थी विकास विभाग व महाविद्यालयातील विद्यार्थी विकास विभाग यांच्या संयुक्त विद्यमाने विद्यार्थ्यांसाठी व्यक्तिमत्व विकास कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले होते. या कार्यशाळेत विविध १० विषयांवर व्याख्यानमालेचे आयोजन करण्यात आले होते.

कार्यशाळेचे उद्घाटन प्रा. धनराज पाटील यांच्या अध्यक्षतेखाली व प्राचार्य डॉ. एस. बी. पाटील यांच्या उपस्थितीत झाले. या व्याख्यानमालेत प्रा. योगिता चौधरी यांनी भाषण, संभाषण व सूत्रसंचालन कौशल्य, डॉ. पी. व्ही. चंटे यांनी स्पर्धा परीक्षा, डॉ. भरत पाटील यांनी तानतणावमुक्त परीक्षा, डॉ. मोहम्मद जुबेर यांनी जातीय सलोख्या या विषयावर विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. डॉ. गिरीश पाठक यांनी व्यक्तिमत्व विकास, डॉ. एम. पी. सूर्यवंशी

राष्ट्रीय एकता व एकात्मता, सुमित्रा बळवी यांनी डिगम समभाव, प्रा. सुनील देवेंद्र यांनी सोशल मीडिया, डॉ. वेदी पढाओ व डॉ. व्ही. बी. माळी यांनी रोजगाराच्या संधी कशा शोधाय्यात या विषयावर व्याख्यान दिले. कार्यशाळेचे संयोजन विद्यार्थी विकास अधिकारी डॉ. अरुण पाटील, सहाय्यक महिला विद्यार्थी विकास अधिकारी प्रा. सुनीता पवार, डॉ. राजेंद्र काकुस्ते यांनी केले.

प्रमाणित
 दि. 18.03.2022
 अक्कलकुवा महाविद्यालय, नंदुरबार

पुण्य नगरी

पुण्य नगरी

वरिष्ठ महाविद्यालयात व्यक्तिमत्व विकास कार्यशाळा

नंदुरबार: अक्कलकुवा येथील विद्या विकास मंडळाचे कला, वाणिज्य वरिष्ठ महाविद्यालयात विद्यार्थी विकास विभागातर्गत व्यक्तिमत्व विकास कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले. या कार्यशाळेत व्यक्तिमत्व विकास कार्यशाळेच्या संदर्भात विविध विषयांवर दहा व्याख्यानांचे आयोजन करण्यात आले. कार्यशाळेच्या उद्घाटनप्रसंगी महाविद्यालयाचे प्राचार्य तथा जिल्हा समन्वयक विद्यार्थी विकास विभागाचे डॉ. एस. बी. पाटील, प्रा. डॉ. डी. पाटील, प्रा. आर. एस. पाटील, विज्ञान विभागाचे प्रा. डॉ. भरत पाटील, डॉ. जुबेर शेख यांच्या उपस्थितीत होते. सूत्रसंचालन डॉ. राजेंद्र काकुस्ते यांनी

केले आणि प्रास्ताविक विद्यार्थी विकास अधिकारी डॉ. अरुण पाटील यांनी तर आभार सहाय्यक महिला विद्यार्थी विकास अधिकारी सुनीता पवार यांनी केले. सदर कार्यक्रमासाठी महाविद्यालयात इतर प्राध्यापक वर्ग, शिक्षकेतर, कर्मचारी व बहुसंख्य विद्यार्थी उपस्थित होते.

दै. पुण्य-नगरी दि. 12/3/2022

PRINCIPAL

Vidya Vikas Mandal's

ARTS & COMMERCE SENIOR, ARTS Jr. COLLEGE, AKKALKUWA

Tal. Akkalkuwa Dist. Nandurbar (M.S.) Pin- 425415

Ph.- (02567) 252357 Fax.- (02567) 252357

Email- asp_principal@rediffmail.com, website- accakw.vidyavikasmandal.in

Established- Senior College- 26 Aug. 1991

Junior College- 2003-04, Index No.- J.19.01.010, U-Dise No. 27010500113

Out No.-

Date-

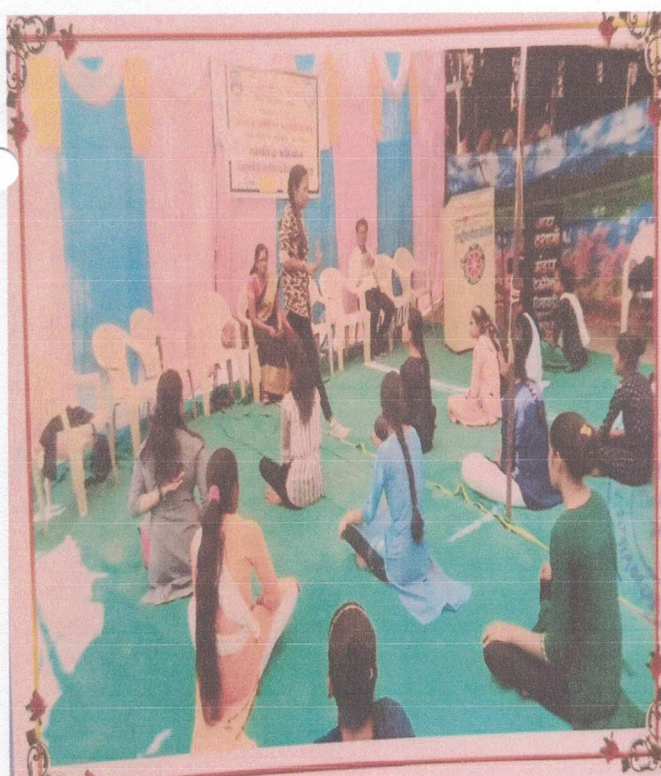
Report Internal Swayasiddha Workshop 2021-22

1. **Title of Event:** Internal Swayasiddha Workshop Karate Classes For Girls
2. **Date:Period from 26th Feb. to 05th March 2022(7 Days)**
3. **Introduction:** During the period from 21st January 2020 to 28th January 2020, KBCNMU Jalgaon, Department of Student Development, of Arts and Commerce College Akkalkuwa organised Workshop on Karate Classes For Girls through Swayasiddha Abhiyan. Varsha Rahase coach of Karate, she has given Karate training for two hours every day for eight days. The workshop was inaugurated by PI Rajesh Shingate of Akkalkuwa Police Station. He motivated the students about self defence. Program Chairman Principal Dr S B. Patil explaining the purpose of the workshop, Prof. Ms. Sunita Pawar, Secretary of the Youth Council, to increase self-strength and self-confidence to stay safe from social pollution in rural society. A workshop is being conducted in the college to reduce the intention explained. On this occasion Student Development Officer Prof. Dr. Arun Patil, Sports Director Dr. R.C. Bedse, Dr. Dinesh Kharat, Shri G.Y. Patil, Prof R. S Patil and most of the professors were present for two hours daily from 11:00 to 1:00 on these eight days. Prajal Dhepale, Prerana Ahire, Aayushi Rana and Disha Baniya benefited from the demonstration of what to do and how to do it and practiced after eight days of training. Prajal Dhepale and Prerana took advantage of the training. Prerana Ahire moderated the program and Pragati Mali expressed the vote of thanks. All the other faculty and non-teaching staff of Vasawe M.G. College received invaluable support

PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar

4. Duration: 7 days.
5. **Place:** VVMs Arts and Commerce College, Akkalkuwa.
6. **Inaugurator/Chief Guest:** by Assistant Inspector Rajesh Shingate PI of Akkalkuwa Police Station
7. **Attendees:** 50
8. **Particular activity:** Karate Training.

करते प्रतिभजन मन विद्यार्थिनी व प्रशिक्षक सौ राहसे

Vidya Vikas Mandal's

ARTS & COMMERCE SENIOR, ARTS Jr. COLLEGE, AKKALKUWA

Tal. Akkalkuwa Dist. Nandurbar (M.S.) Pin- 425415

Ph.- (02567) 252357 Fax.- (02567) 252357

Email- asp_principal@rediffmail.com, website- accakw.vidyavikasmandal.in

Established- Senior College- 26 Aug. 1991

Junior College- 2003-04, Index No.- J.19.01.010, U-Dise No. 27010500113

Out No.-

Date-

5. **Title of Event: Tree Plantation** (Environment Day-Week)

6. **Date:** 05/06/2022

2. **Introduction of the event:** The NSS unit frequently organises tree plantation in the college campus including Environment Day-week. Mostly every year summer vacation ends on 14 June and 15 June the college commences opening of new academic session. The activity of tree plantation was organised at the auspicious hands with hon. Principal Dr. S B Patil, Senet Member Dinesh Kharat, Prof M L Sawant, NSS officer, Staff, Students. Around 40 plants were planted which includes Neem, Saptaparni etc. The Chairman of the Institute positively responded to such extension activity and asked the authorities to promote the same society for human well-being.

3. **Duration:** One Day.

4. **Place:** Vidya Vikas Mandal's Arts, Commerce College Akkalkuwa Nandurbar.

5. **Inaugurator/Chief Guest:** Hon Principal Dr. S.B Patil

6. **Attendees:** 70

7. **Particular activity:** Tree Plantation.

8. **Social inclusion/alliance:** The host college and the NSS unit.

9. **Message to society:** The Volunteers, Staff and other students got aware of importance of Tree plantation and adding beauty to the culture of the college.

10. **Concluding Remarks:** The plantation is done in a positive note about taking care of trees for long. The students were admired and appreciated for the initiation by the administrators.

PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar

लोकमत

अक्कलकुवा महाविद्यालयात कुलपती घन वन योजनेतर्गत वृक्षारोपण

लोकमत न्यूज नेटवर्क अक्कलकुवा : शहरातील विद्या विकास मंडळाचे कला, वाणिज्य महाविद्यालयात राष्ट्रीय सेवा योजना व विद्यार्थी विकास विभागामार्फत कुलपती घन वन योजनाचे ५० देशी वृक्षांची लागवड करण्यात आली.

या कार्यक्रमाचे उद्घाटन राष्ट्रीय सेवा योजनेचे जिल्हा समन्वयक डॉ. विजय पाटील यांच्या हस्ते करण्यात आले. डॉ.पाटील यांनी मार्गदर्शन करताना पर्यावरण संतुलनात वृक्षांचे महत्त्व विविध उदाहरणासह पटवून दिले.

याप्रसंगी प्रमुख पाहुणे म्हणून नॅक समन्वयक प्रा. डॉ. महेश गांगुर्डे, इतिहास विभागप्रमुख डॉ. ए. व्ही.

बाविस्कर, प्रा. डी. डी. पाटील, डॉ. जे. व्ही. बागुल, क्रीडा संचालक डॉ. आर. सी. वेडसे, विद्यार्थी विकास प्रमुख डॉ. आर. जी. काकुस्ते, डॉ. अरुण पाटील, प्रा. आर. सी. पाटील, प्रा. पी. एन. नाईक, प्रा. उमेश सैदाणे, प्रा. डी. डी. कोकणी यांनी सहकार्य केले. विद्याव्याना कुलपती घन वन योजनेची माहिती देऊन वृक्षारोपण व संवर्धनाविषयी मार्गदर्शन करण्यात आले.

योगेश सौनवणे, राजू संदान, सुरेश नाईक, सागर वळवी व रासेयो स्वयंसेवक यांनी परिश्रम घेतले. महिला कार्यक्रम अधिकारी प्रा. एस. एस. पवार यांनी प्रस्ताविक केले. प्रा. एम. एल. सावंत यांनी सूत्रसंचालन केले, तर माजी कार्यक्रम अधिकारी प्रा. एम. जी. वसावे यांनी अभार मानले.

Vidya Vikas Mandal's

ARTS & COMMERCE SENIOR, ARTS Jr. COLLEGE, AKKALKUWA

Tal. Akkalkuwa Dist. Nandurbar (M.S.) Pin- 425415

Ph.- (02567) 252357 Fax.- (02567) 252357

Email- asp_principal@rediffmail.com, website- accakw.vidyavikasmandal.in

Established- Senior College- 26 Aug. 1991

Junior College- 2003-04, Index No.- J.19.01.010, U-Dise No. 27010500113

Out No.-

Date-

15. **Title of Event:** International Yoga DAY
16. **Date:** 22/06/2022
17. **Introduction of the event:** The College celebrated International Yoga Day as per the instructions and guidelines of Government, University sport Department and NSS Department. The institute made the arrangement of the event on the stage with mats. The yoga teacher Dr Mahesh Gangurde taught performed the Asanas for the participants. There were nearby 35 participants including vice-chairman, coordinators, principal, students and staff. The candidates performed all the asanas enthusiastically since the yoggurus were explaining the importance of each yogasanas with practical utility. The day is celebrated all over the country since it has steered up the participants to do it consistently. Many participants performed without hesitation.
18. **Duration:** One day.
19. **Place:** VVMS Arts and Commerce College Akkalkuwa Dist- Nandurbar.
20. **Inaugurator/Chief Guest:** Dr. P.B.Ghante
21. **Attendees:** 35.
7. **Particular activity:** suryanamaskar, shawasan, anolam, vinolam, shirshasam all the important asanas.
8. **Social inclusion/alliance:** The activity revitalised participants from different organisation and citizens of neighbouring locality which enhanced the scope of the activity.
9. **Message to society:** Thought the celebration is for one day, it inspires many beginners to maintain the Yogas in their life which makes a chain of yoga performers that converted into a yoga group. The group every practices on the college ground.
10. **Concluding Remarks:** The organization of the international day of yoga ultimately results in continuation of beginners as converted into a practitioners of Yoga.

PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar

H235+6CQ, Makranifali, Maharashtra 393025, India

Latitude
21.553133949637413°

Longitude
74.0081609878689°

Local 09:18:51 AM
GMT 03:48:51 AM

Altitude 104 meters
Tuesday, 21-06-2022

H235+6CQ, Makranifali, Maharashtra 393025, India

Latitude
21.5530835°

Longitude
74.008472°

Local 09:17:51 AM
GMT 03:47:51 AM

Altitude 0 meters
Tuesday, 21-06-2022

PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar

Vidya Vikas Mandal's

ARTS & COMMERCE SENIOR, ARTS Jr. COLLEGE, AKKALKUWA

Tal. Akkalkuwa Dist. Nandurbar (M.S.) Pin- 425415

Ph.- (02567) 252357 Fax.- (02567) 252357

Email- asp_principal@rediffmail.com, website- accakw.vidyavikasmandal.in

Established- Senior College- 26 Aug. 1991

Junior College- 2003-04, Index No.- J.19.01.010, U-Dise No. 27010500113

Out No.-

Date-

Report on World Indeginoius Day

12. **Title of Event:** Rally and Lecture on World Indeginoius Day
13. **Date:** 09/08/22
14. **Introduction of the event:** The College is situated in the tribal belt and the most of students are from the same community. So as awareness about the tribe culture. The college has organised rally and lecture on **World Indeginoius Day**. Principal Dr. S.B.Patil inaugurated the function. Dr. A V Baviskar, Dr J B Bagul, Dr. M G Vasave were talked on the Adiwasi Krant Divas and tribe social reformers. The rally was went through the near by village. There were nearby 120 participants including coordinators, principal, students, Volunteers, staff and citizens. The day is celebrated all over the country since it has steered up the participants to do it consistently. Many participants performed without hesitation.
15. **Duration:** One day.
16. **Place:** VVMS Arts and Commerce College Akkalkuwa Dist- Nandurbar and Zapamali
17. **Inaugurator/Chief Guest:** Principal, VVMS Arts and Commerce College Akkalkuwa Dist- Nandurbar.
18. **Attendees:** 120
19. **Particular activity:** suryanamaskar, shawasan, anolam, vinolam, shirshasam all the important asanas.
20. **Social inclusion/alliance:** The activity revitalised participants from different organisation and citizens of neighbouring locality which enhanced the scope of the activity.
21. **Message to society:** Thought the celebration is for one day, it inspires many The group every practices on the college ground.
22. **Concluding Remarks:** The organization of the international day of yoga ultimately results in continuation of beginners as converted into a practitioners of Yoga.

PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar

H235+6CQ, Makranifali, Maharashtra 393025, India
 Latitude 21.552668712101877° Longitude 74.00816760957241°
 Local 10:08:57 AM Altitude 78 meters
 GMT 04:38:57 AM Tuesday, 09 Aug 2022

H235+6CQ, Makranifali, Maharashtra 393025, India
 Latitude 21.5530573° Longitude 74.0084475°
 Local 10:30:21 AM Altitude 0 meters
 GMT 05:00:21 AM Tuesday, 09 Aug 2022

August 9th Kranti Day and World Indigenous Peoples Day Presentation Student Development Head Dr. R.G.Kakuste

PRINCIPAL
 V.V.M.'s Arts & Commerce College
 Akkalkuwa Dist.Nandurbar

Vidya Vikas Mandal's

ARTS & COMMERCE SENIOR, ARTS Jr. COLLEGE, AKKALKUWA

Tal. Akkalkuwa Dist. Nandurbar (M.S.) Pin- 425415

Ph.- (02567) 252357 Fax.- (02567) 252357

Email- asp_principal@rediffmail.com, website- accakw.vidyavikasmandal.in

Established- Senior College- 26 Aug. 1991

Junior College- 2003-04, Index No.- J.19.01.010, U-Dise No. 27010500113

Out No.-

Date-

Title of Event: Swachhata Abhiyan

Date: 24/09/2022

Introduction of the event: The department of NSS organised a cleaning campaign in the campus. Students cleaned the campus, library area, canteen, and, main building area. Student collected plastic and disposed in a proper manner.

3. **Duration:** One day.

4. **Place:** VVMs Arts and Commerce College Akkalkuwa.

5. **Inaugurator/Chief Guest:** Principal of the College

6. **Attendees:** 89

7. **Particular activity:** Cleaning Campaign.

8. **Social inclusion/alliance:** NSS Department

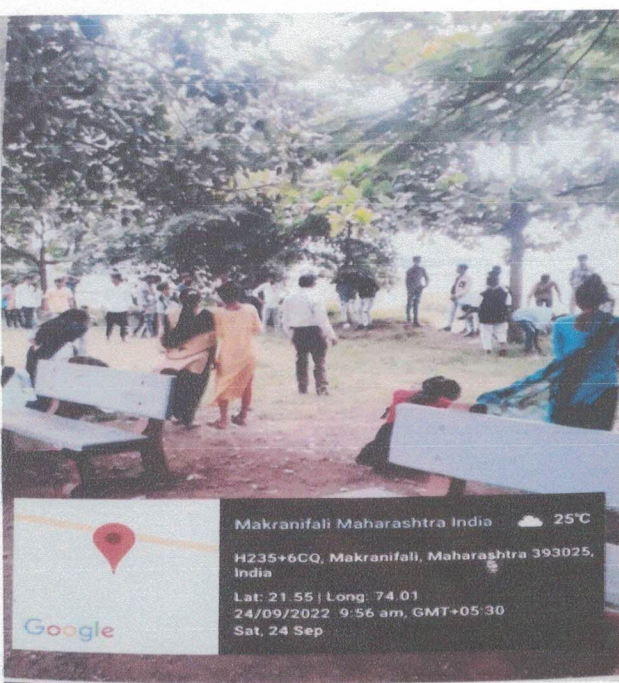
9. **Message to society:** It is necessary to have a proper clean campus for the learning process.

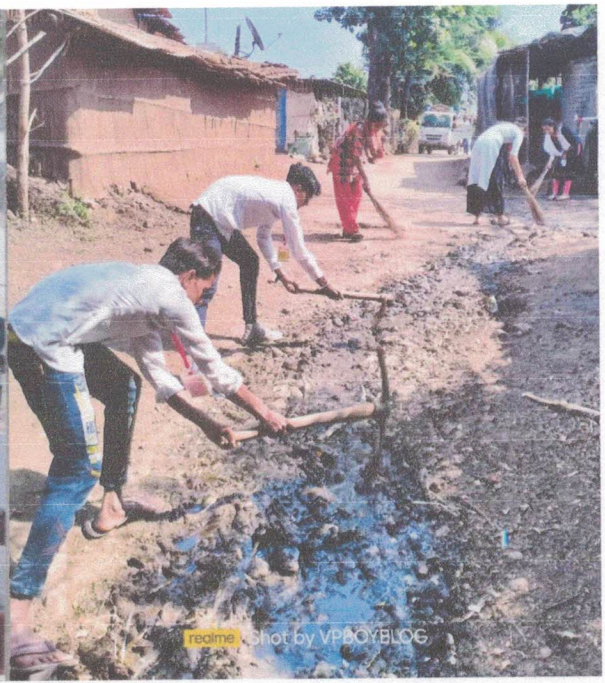
Makranifali

 Google

Makranifali Maharashtra India 27°C
 H235+6CQ, Makranifali, Maharashtra 393025, India
 Lat: 21.55 | Long: 74.01
 24/09/2022 10:03 am, GMT+05:30
 Sat, 24 Sep

 Google

Makranifali Maharashtra India 25°C
 H235+6CQ, Makranifali, Maharashtra 393025, India
 Lat: 21.55 | Long: 74.01
 24/09/2022 9:56 am, GMT+05:30
 Sat, 24 Sep

realme . Shot by VPSOYBLOG

PRINCIPAL
 V.V.M.'s Arts & Commerce College
 Akkalkuwa Dist. Nandurbar

Vidya Vikas Mandal's

ARTS & COMMERCE SENIOR, ARTS Jr. COLLEGE, AKKALKUWA

Tal. Akkalkuwa Dist. Nandurbar (M.S.) Pin- 425415

Ph.- (02567) 252357 Fax.- (02567) 252357

Email- asp_principal@rediffmail.com, website- accakw.vidyavikasmandal.in

Established- Senior College- 26 Aug. 1991

Junior College- 2003-04. Index No.- J.19.01.010, U-Dise No. 27010500113

Out No.-

Date-

Report on Indian Constitution Day

1. **Title of Event:** Lecture and oath on Indian Constitution Day

2. **Date:** 26/11/2022

3. **Introduction:** KBCNMU Jalgaon and Vidya Vikas Mandal's Arts and Commerce, Akkalkuwa, Dist. Nandurbar has celebrated **Indian Constitution Day**. On 26/11/2022 in the college from 10.00 am to 2.00 pm. Oath and lecture was organised. Lectures was organized between 1.00 p.m 51 students were attended. Guided by Dr.A..Baviskar talked on importance of Indian Constitution. Principal Dr. S.B. Patil was chaired the program

4. **Duration:** 10 days.

19. **Place:** VVMs Arts and Commerce College, Akkalkuwa.

20. **Inaugurator/Chief Guest:** by various guests

21. **Attendees:** 80

22. **Particular activity:** Indian Constitution Day

[Handwritten signature]

Vidya Vikas Mandal's

ARTS & COMMERCE SENIOR, ARTS Jr. COLLEGE, AKKALKUWA

Tal. Akkalkuwa Dist. Nandurbar (M.S.) Pin- 425415

Ph.- (02567) 252357 Fax.- (02567) 252357

Email- asp_principal@rediffmail.com, website- accakw.vidyavikasmandal.in

Established- Senior College- 26 Aug. 1991

Junior College- 2003-04. Index No.- J.19.01.010. U-Dise No. 27010500113

Out No.-

Date-

Yuvati Sabha

Report on Indian Constitution Day

1. **Title of Event:** One-day workshop on "Importance of Education"
2. **Date:** 24/03/2023

Introduction: One-day workshop on "Importance of Education" on the occasion of "Independence Anniversary Year" in collaboration with KBCNMU Jalgaon and Vidya Vikas Mandal's Arts and Commerce, Akkalkuwa. On 24/03/2023 in the college from 10.00 am to 2.00 pm. Principal Dr.S. B. Patil was chairman of the function. Student Development Officer Dr. By Rajendra Kakuste introduced the workshop. In the said workshop, Prof. Dr. Girish Pathak, "The Place of Women in Today's Modern Education", "Challenges and Opportunities in Education" by Prof. K.B. Mali, "Present Status and Future of Higher Education" by Prof. Dr. Bharat Patel, while Prof. Dr. R. D. Chaudhary guided the students on the importance and need of education. The said workshop was concluded by the Principal of the college, Dr.S. B. Patil sir did. All the professors and non-teaching staff of the college were present on this occasion. Sutraschanchal Dr. Rajendra Kakuste did the vote of thanks by Assistant Student Development Officer Prof. Mrs. S. S. Pawar did. At the conclusion, the match was played by the National Anthem

3. **Duration:** 1days
4. **Place:** VVMs Arts and Commerce College, Akkalkuwa.
5. **Inaugurator/Chief Guest:** Principal of the College.
6. **Attendees:** 75
7. **Particular activity:** one-day workshop on "Importance of Education"

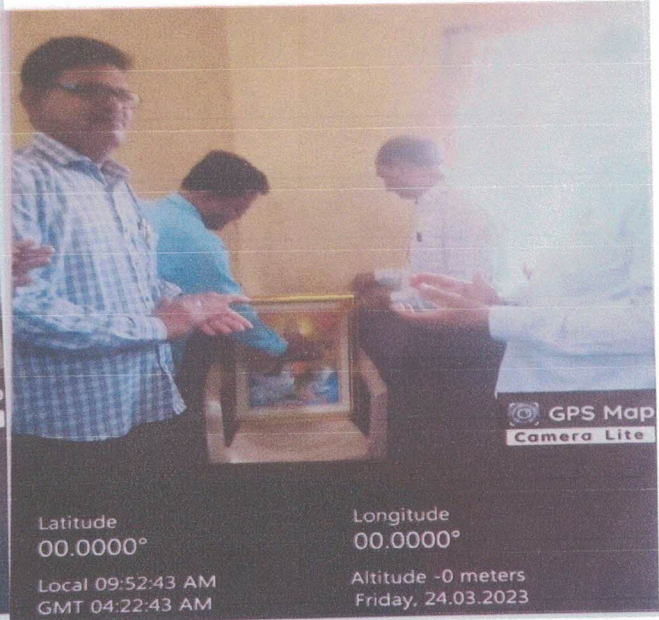

PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist. Nandurbar

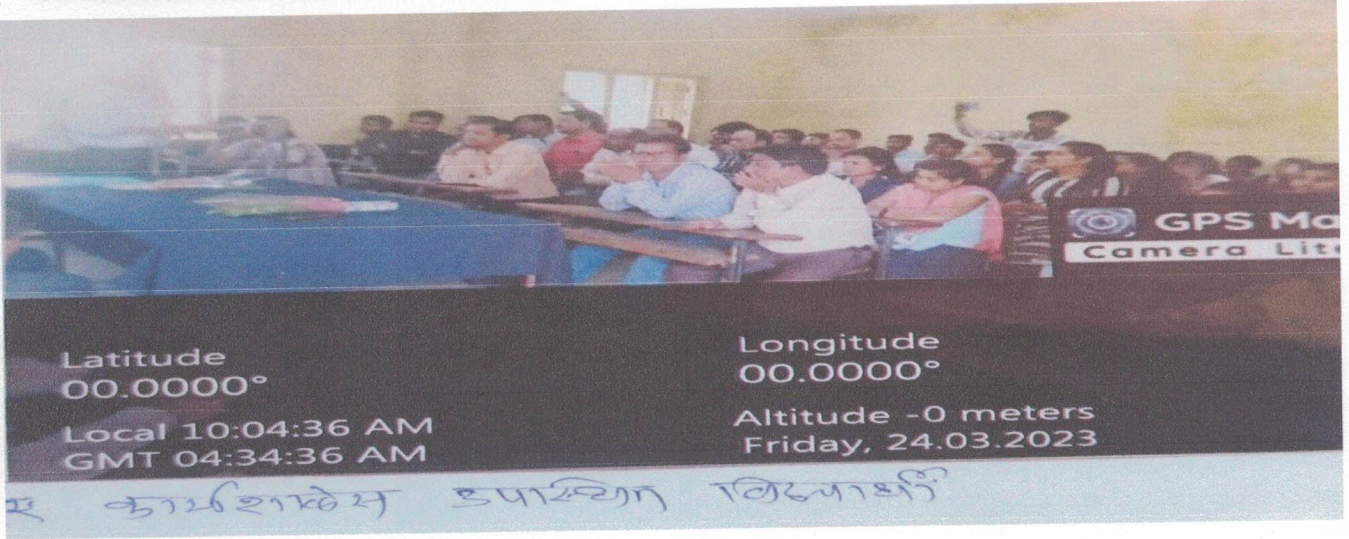
GPS Map
Camera Lite

Latitude 00.0000° Longitude 00.0000°
Local 10:08:40 AM Altitude -0 meters
GMT 04:38:40 AM Friday, 24.03.2023

GPS Map
Camera Lite

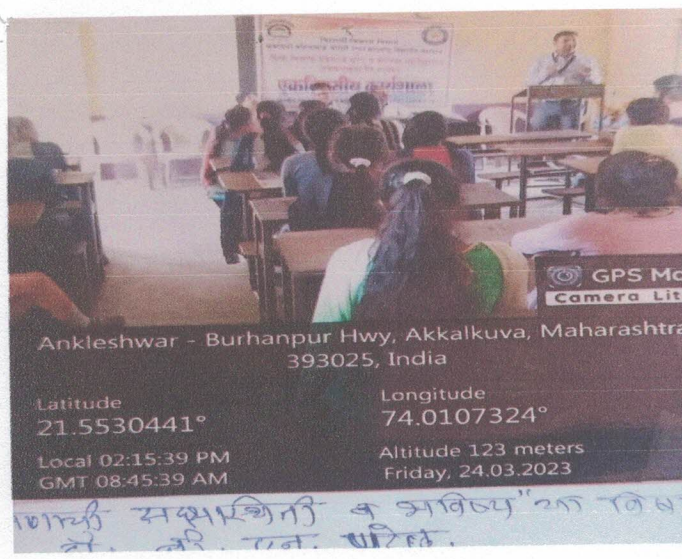
Latitude 00.0000° Longitude 00.0000°
Local 09:52:43 AM Altitude -0 meters
GMT 04:22:43 AM Friday, 24.03.2023

GPS Map
Camera Lite

Latitude 00.0000° Longitude 00.0000°
Local 10:04:36 AM Altitude -0 meters
GMT 04:34:36 AM Friday, 24.03.2023

ए कार्यशाळेस इपाय्का विद्यार्थी

GPS Map
Camera Lite

Ankleshwar - Burhanpur Hwy, Akkalkuva, Maharashtra
393025, India
Latitude 21.5530441° Longitude 74.0107324°
Local 02:15:39 PM Altitude 123 meters
GMT 08:45:39 AM Friday, 24.03.2023

शास्त्री सक्षमिती व अविष्य"क निषा
ने. कर. एन. परिष.

GPS Map
Camera Lite

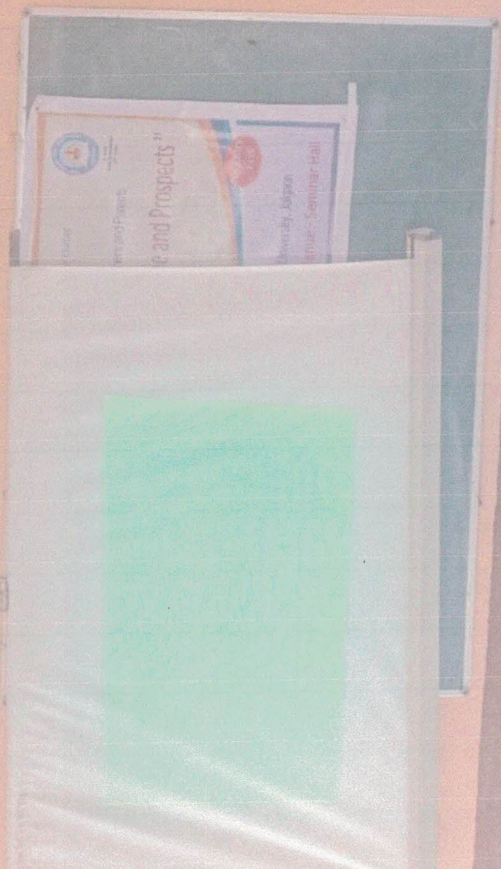
Ankleshwar - Burhanpur Hwy, Akkalkuva, Maharashtra
393025, India
Latitude 21.5530441° Longitude 74.0107324°
Local 03:11:37 PM Altitude 123 meters
GMT 09:41:37 AM Friday, 24.03.2023

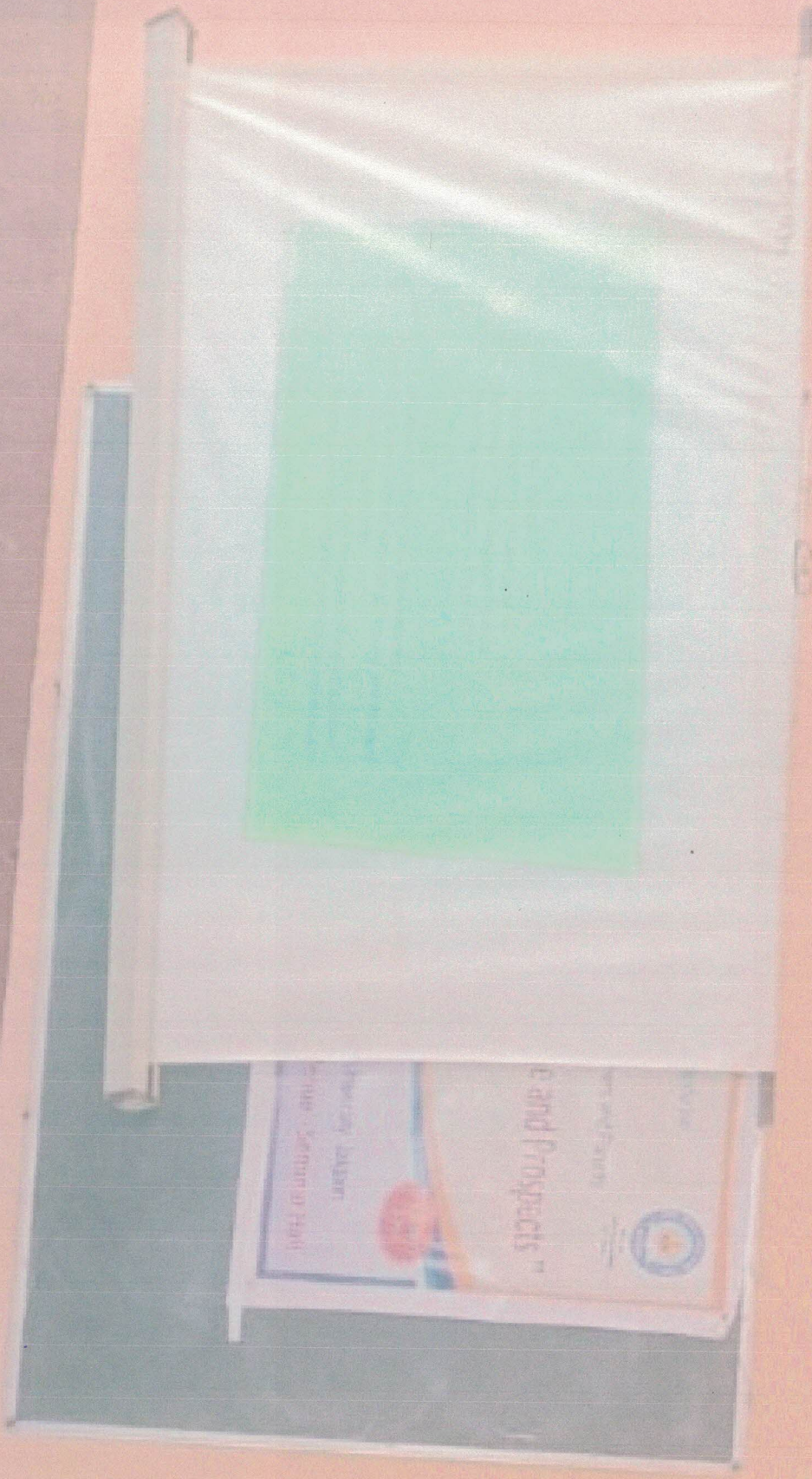

[Signature]
PRINCIPAL
V.V.M.'s Arts & Commerce College
Akkalkuwa Dist.Nandurbar

n OnePlus
agul

Indya Vikas Mandal's, Arts & Comm
Akhalkuwa
Dist. Nandurbar
Pin-425

PRINCIPAL